"TĖVYNĖ" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Leidžiamas Susiv. Liet. Amerikoje.
Išeina kas pėtnyčia,
V. K. Račkauskas, Redaktorius (Editor)
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose........ $1.00
Kitose Viešpatystėse........ $1.50
Visokiais reikalais kreipdamiesi adresuokite:
"TĖVYNĖ"
307 W. 30-th St. New York, N. Y.

TĖVYNĖ

THE LITHUANIAN WEEKLY "TĖVYNĖ"
Published every Friday
By Lithuanian Alliance of America.
A. B. Strimaitis, Sec'y & Business M'gr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States........ $1.00
To Foreign Countries........ $1.50
All communications should be addressed:
"TĖVYNĖ"
307 W. 30-th St. New York, N. Y.

ORGANAS SUSIVIENYJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE.

Lietuvių literatūros BIBLIOTEKA ir tautosakos instituto

No. 10 New York, 6 d. Kovo (March) 1914. Vol. VII
Entered as Second Class matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1875.

Musų sukaktuvės

II.

10 metų spaudos atgavimo sukaktuvės.

1864 metuose koriko Muravjevo įsakymu Lietuvai atimta svarbiausis kulturos ir apšvietos įrankis spauda. Nuo 1883 metų prasidėjo didelė ir karšta kova už spaudos teisių atgavimą. Toje kovoje dalyvavo kiekvienas apsišvietęs lietuvis, kiekvienas doras Lietuvos pilietis; dalyvavo kovoje ir Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, remdamas kovotojus aukomis, siųsdamas Lietuvon savo lėšomis leidžiamus raštus, kad jie prasiplatintų po Lietuvos kaimus ir neštų žmonėms šviesos spindulius, kurių jiems pavydėjo maskolių randas.

Kovota per 20 suviršum metų. Toje kovoje krito nemaža aukų. Visas burys musų jaunų veikėjų buvo priverstas pasitraukti užsienin nuo valdžios persekiojimų: daugelis pakliuvo į kalėjimus, daugelis atsidurė Siberijoje . Kovoje greta pasišventusių inteligentų dalyvavo ir šiaip prasti kaimiečiai: kas kontrabandos keliais gabeno kningas ir laikraščius iš užsienio Lietuvon, kiti tuos raštus slėpė pas save ir platino po žmones, nuolatos budami pavojuje. Priešingoje pusėje buvo policija, įvairiausie valdininkai, siunčiami Lietuvon iš Maskolijos su kuoaiškiausiais įsakymais maskolinti Lietuvą, kurią valdžia oficiališkai buvo pripažinus „tikrai rusų žeme'' (iskoni russkij kraj). Buvo draudžiama skaityti ir laikyti pas save kadir nekalčiausio turinio kningos, pvzd. maldakningės, kantičkos, šventųjų gyvenimai ir t. p. Ne vienoje bažnyčioje žandarai arba uriadninkai išlupdavo iš maldingo lietuvio rankų maldakningę „Balsą Balandėlės,'' ar „Auksą Altorių'', ar „Šaltinėlį.'' Musų liaudies mokyklose, kurias lanko išskirtinai lietuvių-kaimiečių vaikai buvo draustinai uždrausta vartoti gimtoji kalba; net poterius mokinta oficialine rusų kalba (Otče naš, Radujsa, Vieruju ir tt.). Musų valsčiuose, į kuriuos susirenka lietuviai valstiečiai, nebuvo galima vartoti lietuvių kalbos. Visi oficiališki valdžios pranešimai lietuviams, iškabos ant sienų kanceliarijose, parašai net ant akmenų pakelyje, kuriais nurodoma, kokiam valstiečiui ta vieškelio dalis reikia taisyti, iškabos prie krautuvių, karčiamų ir tt. ir tt. — visa tai turėjo buti rusų kalboje.

Valdžia, rusindama lietuvius, dar toliaus nužengė. Ji bandė spausdinti lietuviams rankvedžius ir maldakninges maskoliškomis raidėmis (graždanka). Mat, atsirado išgamų-lietuvių, kurie rupinosi panašius veikalus gaminti ir tarp žmonių platinti. Bet čia valdžia sutiko didį pasipriešinimą iš žmonių tarpo: niekas tų kningų nenorėjo imti, o jei ėmė,— tai tik tam, kad panašų nuodą ugnin įmetus.

Su šitokia bjauria ir žiauria valdžios politika kovojo musų veikėjai, geresnieji Lietuvos sunus. Bene pirmoje tų kovotojų eilėje turime pastatyti d-rą Joną Basanavičių, d-rą Joną Šliupą, jau mirusius musų tautos geradarius d-rą V. Kudirką, J. Mačį, P. Višinską, J. Višteliauską ir kitus.

Sunki ir ilga kova laimėta. 24 d. balandžio (7 d. gegužės) 1904 metų Lietuva gavo spaudos teises. Spauda mums buvo reikalinga, bet kas gali atvaizdinti sau, kas atsitiktų, jei dabar Lietuva netektų spaudos? Tai butų praradimas to, kas laimėta per ilgą kovą, nuklotą krauju, kalėjimų ir ištrėmimų kančiomis.

Jei kas norėtų tikrai átvaizdinti sau spaudos svarbą, tai turėtų sulyginti dabartinį musų tėvynės padėjimą su tuo, kurs buvo 10—12 metų tam atgal, kuomet žmonės skaitydavo pakampiais prie balanos pasislėpę. Gavus spaudą, musų tėvynė atgijo. Su spauda gauta galingas įrankis platinti miniose naujas idėjas, gaivinti širdyse savo tėvynės ir kalbos meilę, auginti žmonėse ateities idėalus, plėsti musų kulturą, žadinti minias prie apšvietos ir, pagaliaus, vesti jas prie ekonominės gerovės. Kol musų tėvynė neturėjo spaudos beveik nebuvo jokių draugiškų ryšių tarp musų inteligentijos, nebuvo pas mus jokių draugijų, žmonės (didesnėje Lietuvos dalyje) dar vis gyveno viduramžių gyvenimu, nors už Lietuvos sienų visai žmonijai jau buvo užtekėjusi 20-tojo amžiaus kulturos saulė.

Pasižiurėkime, kas dabar yra musų tėvynėje. Įvairių įvairiausių laikraščių prirokuosime bent 30; tarp jų — 2 dienraščiu „Lietuvos Žinios'' ir „Viltis'' ir vienas dvi-savaitinis iliustruotas — „Vairas.'' Draugijų, kaip paduoda „Vilniaus Kalendorius,'' yra 173, nerokuojant daugybės vartotojų draugijų (pas mus vadinamų kooperacijomis), kurias galime užeiti beveik kiekviename miestelyje ir bažnytkiemyje. Mokyklose jau išguldoma lietuvių kalba; rods kaikur (pvzd. Šiauliuose) rusofilai-mokytojai vis dar stengiasi neprileisti lietuvių kalbos išguldinėjimo, bet-gi pirmieji ledai jau perlaužta, tai ir tolimesnė toje linkmėje kova turės buti pasekmingesnė.

Žodžiu sakant, per tuos 10 metų jau daug pas mus atsiekta, daug padaryta, daug darbo nuveikta. Tuo neturime užbaigti. Tai tik prirengiamasis musų darbas. Mums dar daug ko truksta. Subruzdę, kovai aprimus, dirbti, mes da neparupinom savo draugam systemos, nesuorganizavom savo spėkų, nesusitarėm sulig darbo tvarkos. Tačiaus jau pradedama laikraščiuose apie tai kalbėti, musų spėkos pradeda, taip sakant, kristalizuoties.

Paminėdami tas sukaktuves, mes turime savyje pasižadėti iš visų savo pastangų triusties kulturiniam ir ekonominiam tėvynės kėlimui. Juo širdingesnis bus tas musų darbas, tuo didesnes atneš pasekmes.

Butų taipgi gerai, jei anų laikų, kuomet Lietuvoje virte virė kova už spaudos atgavimą, veikėjai pasinaudotų musų laikraščių skiltimis ir paliktų ateičiai savo atsiminimų užrašus, kurie nušviestų anos sunkios musų tėvynei kovos gadynę.

SLA. Reikalai.

APIE RINKIMUS.

Mums rašoma:

Kaslink rinkimų.

Rinkimai turi buti pagarsinti organe, nurodant kada prasideda ir baigiasi, taipgi turi buti primenamos sąlygos, su kuriomis kandidatai turi sutikti, idant kuopos žinotų, kokius kondidatus statyti. Kandidatai turi buti tinkami į kiekvieną urėdą, išskyrus Daktarą-kvotėją.

Kiekviena kuopa, turinti nemažiau dešimties narių, esančių gerame stovyje, turi tiesą statyti kandidatą į centro urėdus; kuopos, turinčios daugiau narių, turi tiesą statyti po vieną kandidatą nuo kiekvienos dešimties ar penkių narių.

Kandidatai turi buti tos pačios kuopos nariai, kuri juos stato.

Tokis kandidatų statymas turėtų atsibuti bėgyje šešių savaičių ir paskutinę savaitę turėtų buti visi sykiu pagarsinti organe, paduodant pilnai: vardą, pavardę, kuopos numerį, skaičių jos narių, miestą ir valstiją.

Per sekančias šešias savaites turėtų buti talpinama organe SLA. narių nuomonės apie kandidatų vertę ir jų nuopelnus, taipgi ir apie jų blogas puses, kurios buvo arba gali buti kenksmingos SLA. Neturėtų buti atkreipiama jokia atidžia į pašalinius laikraščius ir ypatas, vien tik turėtų apeiti Susivienijimo reikalus ir narius ir tai trumpai ir aiškiai, neįsileidžant į jokius ginčus. Galima pasirašinėti ir pseudonimais, bet redakcijos žiniai turi buti paduota tikras vardas ir adresas.

Kitas šešias savaites turėtų atsibuti rinkimai į Centro urėdus tokiu budu: kiekviena kuopa, turinti nemažiau penkių narių (didelės kuopos nuo 25 narių), turinčios sa vo kandidatą, ar ne, turi vieną balsą, kurį gali atiduoti už jai patinkamą kandidatą, neminint urėdo. Tokiu budu kandidatai, pagal balsus, turėtų buti išskirstomi į urėdus.

Pirmutiniai du daugiau balsų gavę butų kandidatais ant Pirmininko ir jo Pagelbininko. Sekanti du — ant raštininko ir jo pagelbininko. Kiti sekanti du — ant išdininko ir jo pagelbininko; kiti keturi sekanti ant iždo globėjų su jų pagelbininkais. Šitie dešimts kandidatų turėtų buti statomi ant blankų visuotinojo balsavimo. Taipgi turėtų buti organe pagarsinta, kuri kuopa už kokį kandidatą balsavo, kad žėdna kuopa matytų, jog jos balsas yra teisingai užrašytas tam kandidatui, už kurį ji balsavo.

Sekančias šešias savaites turėtų atsibuti visuotinas balsavimas, kuriame dalyvautų visi nariai, ir jau žinotų už kokius žmones balsuoja ir į kokį urėdą. Kiekvieno urėdo kandidatas daugiau balsų gavęs buna pilnas valdininkas, o mažiau balsų gavęs — jo pamainytojas, atsitikus kokiai nelaimei.

Man rodos, tokiu budu renkami viršininkai galėtų buti tinkamai išrinkti; visi nariai rinkimuose galėtų lengvai paženklinti kandidatą, už kurį jie balsą atiduoda.

M. Skučas.

---

212 kuopa, Kenosha, Wis., laikė savo mėnesinį susirinkimą 15 vasario, 1914 m. Nutarėm visai nenominuoti kandidatą į Centro viršininkus, nes nežinome, už ką balsą atiduoti. Balsavimo blankos yra nelegališkos. Ant balsavimo blankų turėtų buti vardai ypatų, už kuriuos balsuoti ir kurie galėtų užimti tas vietas. Nutarėm, kad per organą butų paragintos ypatos, galinčios užimti viršininkų vietas. Šiuo sykiu mes 212 kp. atsisakom nuo balsavimo ir atiduodam ant Seimo valios.

Su pagarba —
212 kp. pirmininkas
A. Vištartas,
prot. raštininkas
Dom. Bagdonavičė.

Centro Sekretoriaus atsakymas.

Iš viršaus tilpusių aiškiai matoma, kad tuliems musų nariams dar ir po šiai dienai balsavimo priimtosios taisyklės neaiškios. Dabar, kuomet neminacijų laikas paskelbtas, daugumas rašinėja laiškus ir straipsnelius į „Tėvynę'', nurodinėdami, kokių provizijų mes turėtume prisilaikyti.

Gerbiamieji, nerugokit ant musų už netalpinimą į organą tų nurodymų. Jų sulaikymo priežastis yra ta: dabar mums nelaikas apkalbėti tuos dalykus, kuomet jau balsavimai eina. Mes turim prisilaikyti tos tvarkos, koki yra išdirbta. Kitaip elgdamiesi mes iškryptume iš apibriežto plano ir liktume be rodyklės. Nesakau, kad nariai neturi tiesos išreikšti savo nuomonės, bet panašiems dalykams apkalbėti mes turėtumem pasiskirti tam tikrą laiką; leiskim sau, jei balsavimo klausimas butų buvęs apkalbėtas pirm apskelbimo nominacijų, tuomet butų buvę galima atidaryti organo skiltis įvairioms nuomonėms ir diskusijoms. Dabar gi, rodos, kaip tik balsavimų laike nepritinka diskusuoti tą dalyką, kurs yra veikmėje. Vistiek dabar, umai jo nepataisysim, nors ir geresni butų paduoti nurodymai.

Kiek galima spręsti iš prisiųstų straipsnelių, musų dabartinė systema toli gražu nėra suprasta, o ypatingai tų brolių, kurie per paskutinius pora metų prie SLA. prisirašė. Tokių narių skaitlius siekia arti trijų tukstančių, tad nebus prošalį perbėgti keliomis eilutėmis per dabartinę balsavimo tvarką ir supažindinti su ja nežinančius jos musų brolius.

Musų organizacija naudojasi visuotinuoju visų narių balsavimu priėmimui naujų dar nepraktikuojamų dalykų. Kiekviena SLA. kuopa turi tiesą paduoti visuotinamjam kuopų nubalsavimui savo sumanymus, kurie lytisi abelnos SLA. gerovės. Toki sumanymai yra apskelbiami organe; jei sumanymą parėmė bent 10 kuopų, tai jis siunčiama Pildomajai Tarybai nuspręsti. Jei sumanymas praktiškas ir nesipriešina valdžios įstatymams, įnešimas apskelbiama kuopoms nubalsuoti. Pild. Taryba tokius įnešimus gali atmesti, bet turi paduoti atmetimo motyvus. Jei balsavimai yra leidžiami, tai skiriama laikas ne mažiau kaip 45 ir nedaugiau kaip 60 dienų. Pasibaigus paskirtam laikui susirenka tam tiklui skirta komisija, atidarinėja prisiųstus užlipytuose konvertuose balsavimus, suskaito kiek narių balsavo **už** įnešimą ir kiek **prieš,** ir tuojaus artymiausiame „Tėvynės'' numeryje apskelbiama kiek kurios kuopos narių balsavo už ir prieš, ir kokios to balsavimo pasekmės. Bet tokis nubalsavimas neineina į galę be seimo užtvirtinimo. Visoki nubalsavimai esti perkratomi seimuose ir patvirtinti; tuomet tik liekasi priimti nubalsuotieji dalykai, kaipo įstatymai. Tai tiek apie naujus sumanymus ir jų priėmimą.

Šiuogi tarpu daugiausia indomaujama viršininkų rinkimais, o ne tiek naujų taisyklių įvedimu. Tulų išsireikšta, kad reikėtų kandidatus įvardinti, kad nariai žinotų, už ką balsuoti, nes esą dabar niekas nežino, kas butų tinkamas užimti Pild. Taryboje vietą. Matomai musų nariai toli gražu ne visi teatskiria nominacijos nuo balsavimų. Nominacijos tai yra perstatymas kandidatų. Kas turi tiesą perstatyti ir įvardyti kandidatus? Suprantama, kad niekas tos tiesos sau negali pasisavinti, nė Pild. Taryba, nė koki kita komisija; nesa komisijai pavedus kandidatus perstatyti, visuotinasis balsavimas nustotų savo vertės; vargu nariai butų tuo užganėdinti, jei jiems kas kitas perstatytų kandidatus ir lieptų pasirinkti vieną iš trijų arba ir iš daugiau komisijos ar Pild. Tarybos perstatytų kandidatų. Tokią tiesą gali turėti tik narių didžiuma. Taigi dabar ir leidžiama visiems nariams perstatyti kandidatus, ką mes ir vadinam nominacijomis. Kada nominacijų pasekmės bus paskelbtos organe, kiekvienas narys galės matyti, koki kuopa kokius kandidatus perstatė, kiek balsų koki ypata gavo. Paprastai tokiose nominacijose nominuojama daugybė kandidatų, bet balsavimams leidžiama tik po tris daugiausia balsų gavusius kandidatus į kiekvieną urėdą, ir jau tie kandidatai yra įvardyti: iš kur ir į kokį urėdą turės buti renkami. Pasibaigus balsavimui, balsai yra suskaitomi augščiaus minėtu budu ir daugiausiai balsų gavę kandidatai liekasi Pildomosios Tarybos nariais, jei seimas pripažįsta juos esant ganėtinai kompetentiškais užimti tas vietas.

Šitokių taisyklių SLA. prisilaiko. Pagerinimų ar atmainymų vargiai tereikia; atimant nariams tiesas nominuoti kandidatus, ineitume į platesnę politikavimo dirvą, o tos agitacijos ant sveikatos neišeitų. Jau mes turėjom ir prie dabartitnės systemos politikavimo gadynę, bet jau pergyvenom. Tatai nereiktų mums grįžti ten, kur kartą nieko nelaimėta.

A. B. Strimaitis.

Pora pastabų.

Nors nemiela daryti pastabas apie musų brolių nenuoseklumus, tačiaus musų reikalų vedimo ir skelbimo vienodumas reikalauja, idant tartume vieną-kitą žodelį.

Štai Connecticut valstijos kuopos 15 d. vasario turėjo savo suvažiavimą ir suarganizavo SLA. kuopų apskritį (N 4). Paprastai panašių suvažiavimų nutarimai skelbiama organe ir konsttitucija (par. 199, pusl. 41) sako: **„Tokių suvažiavimų nutarimai, sutinkantie su Konstitucija ir nekenkiantie Susivienijimui, turi buti garsinami organe''.** Tačiaus Connecticut valstijos kuopų apskritys savo protokolo neprisiuntė „Tėvynei.'' Maža dar to, — vienas įžymiausis to apskričio SLA. narys, buvęs Centro Sekretoriumi, p. J. Žemantauskas, vietoj to, kad pranešus „Tėvynei'' apie apskritį, rašo į „Lietuvą'' lyg „Lietuva'' yra S. L. A. organu. Mums malonu yra, kad kiti laikraščiai rašo apie S. L. A. ir supažindina žmones su šia organizacija, bet negera yra tai, kad savo organui nieko nepra nešama, savas organas ignoruojama.

Šis faktas priverčia mus viešai pastatyti kelis klausimus. Ar šiuo kartu p. Žemantauskas pasielgia taip, kaip anais metais elgėsi. tuli SLA. nariai, apsirinkę savo organu „Keleivį''? Juk p. Žemantauskas tuokart pasirašinėjo po nutarimu suspenduoti tuos narius, nors jie, teisybę kalbant, turėjo tiesą kreipties į pašalinius laikraščius, nes savame organe jiems nebuvo suteikta vieta(taip buvo ir su 30-tos SLA. kuopos, iš Scrantono, Pa., nutarimais, po ku riais pasirašė dabartinis „Tėvynės'' redaktorius). Ar visa apskričio valdyba ir p. Žemantaus kas nežino SLA. Konstaitucijos, kad mano nesant reikalingu paskelbti apskričio suvažiavimo nutarimų „Tėvynėje''? (Žiur. par. 199, pusl. 41)? O gal tie nutarimai nesutinka su Konstitucija ar gal pakenkti Susivienijimui, jei jų nepaskelbiama organe? Prie šio pastarojo klausimo mus gali privesti logiškas išvedimas iš fakto, kurį pabriežėme.

Anrtas dalykas, — musų Konstitucija peržengta dar sykį. Ponas J. Žemantauskas paskelbia „Lietuvoj'' ateinančio seimo programą. Tas yra netiesotai padaryta. Konstitucijos paragrafas 12 sako: **„Susivienijimo Seimas bus laikomas vietoje (mieste), paskutinio Seimo atstovu daugumos paskirtoje, Gegužės ar Birželio mėnesiuose, pagal Pildomosios Tarybos apskelbimą.''** Pild. Taryba, dar nepsakyrė dienos, ir 11 kuopa dar galutinai nesusižinojo su Pild. Taryba. Tad kuo vaduodamas p. J. Žemantauskas pasisavino sau tas teises, kurias Konstitucija pripažino Pildomąjai Tarybai, o ne kuopai ar šiaip nariui? Gal buti, kad Pild. Taryba, galutinai susižinojus su 11 kuopa, paskirs Seimui tą patį laiką, kurį paskyrė 11 kuopa, tačiaus paskelbimas priklauso Pildomąjai Tarybai ir pirmutinė vieta tokiam paskelbimui turėjo buti SLA. organe.

Nemanau p. Žemantauską padarius tai iš blogos valios. Vienok turiu pilną tiesą reikalauti, kad SLA. Konstitucijos laikytųsi kiekvienas SLA. narys, o ypatingai toks, kaip p. Žemantauskas, kurs per keletą metų buvo SLA. Centre ir pats dabojo, kad SLA. Konstitucija butų pildoma. Tiktai ta da mes džiaugsimės gražia organizacijos tvarka, kada visi norėsime ir mokėsime laikyties įstatymų, kuriuos patįs priėmėm.

* * *

Susivienijimas Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje prasitarė, kad ir jam butų gera įvedus visuotinąjį balsavimą, kaip kad turi Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Visuotinasis balsavimas mums daug gero yra padaręs. Mes su jo pagalba išsirenkame Pildomąją Tarybą, su jo pagalba įvedama svarbesnes organizacijoje permainas, kurios lemia mums augimą ir plėtojimąsi, pvzd.: laikymas Seimų kas du metai, organizatoriai kuopose, sujungimas Centro Sekretoriaus iš Išdininko urėdų į vieną.

Visuotinas balsavimas yra ir bus mums naudingas, jei tik norėsime juomi išmintingai naudoties. Negudriai pasinaudojant visuotinuoju balsavimu, gali pasitaikyti (kitose organizacijose jau ir yra taip pasitaikę) taip, kad vienas ir tas pats dalykas leidžiama balsavimams kelis sykius ir, pagaliaus, neprieinama prie jokių rezultatų, o tam darbui išeikvota nemaža laiko, popieros ir piningų.

Vienas laikraštis (jis sakosi, kad visados ir visus mokina, tik klausimas, ar jis nusimano esąs taip jau mokytas, kad pačiam nė kiek nebereikiai pasimokinti) jau kelintu sykiu perspėja, kad kėsinamasi ant SLA. visuotino balsavimo. Aš kitaip žiuriu; man rodos, jog tie nariai, kurie rašė apie SLA. viršininkų rinkimus, nori ne siaurinti visuotinąjį balsavimą, bet padaryti jį (rinkimams) nuoseklesniu, labiaus pritaikintu prie musų žmonių didžiumos. Štai dabar buvo nominacijų laikas ir pasirodo, kad daug kuopų net nuo nominacijų susilaikė vien delto, kad rinkimų tvarka jiems atrodo netinkama. Jei anam laikraščio vedėjui ir rašytojui rupėtų visuotinasis balsavimas Susivienijime, jis be abejonės imtų plunksną ir parašytų į „Tėvynę'', kame jis mato kėsinimąsi ant musų visuotinojo balsavimo.

Šiomis dienomis viename laikraštyje rašoma apie bylą prieš Amerikos Slovakų Susivienijimo vadovus, neteisingai patekusius į valdybą. Mat, jie yra seimų renkami. Tas laikraštis prie žinios prideda savo pastabą: „Iš to turi pasimokinti lietuviai, kad jokio viršininko neleistų seimams rinkt, bet patįs rinktų per visuotiną balsavimą''. Šita pastaba tikrai tinka SLRKA. ir TMD. Pas mus, tai yra Susivienijime Lietuvių Amerikoje, visi Pildomosios Tarybos nariai yra renkami visuotinuoju balsavimu, ir rinkimai atsibuna slapta.

*

Pasakiau, kad musų rinkimai atsibuna slapta. Tos slaptos taip laikomasi, kad net pats Centr. Sekretorius, pas kurį suplaukia balsavimų blankos, konvertų neatidaro, ir atidarymas konvertų bei balsų suskaitymas pavedama tam tkirai komisijai. Prie tokių rinkimų paprastai neleidžiama agitacijos, nes kitaip į ką panešėtų tas visuotinasis balsavimas? Tai butų balsavimas ne visų žmonių, bet kelių agitatorių, kurie mokėtų balsuotojus suagituoti „Brrr... Agitacija!''' — pasakė vienas pra garsėjusių pas mus agitatorių, — taip jis sakė, vartodamas tą agitaciją kuoplačiausiai savo naudon mes-gi jos vengiame. Susivien. nori buti be jokių užmetimų. Susivienijimas yra kooperatyvė broliškos pašalpos organizacija, ir viskas jame turi atsilikti gražiai, tvarkiai, tarytum tai yra ne visokių pažiurų žmonės, bet vienos šeimynos nariai. Agitacijos vengia Centras, agitacijos vengia ir organas. Vienok iš vienos-kitos kuopos bandoma tą agitaciją kitokiu budu pravesti: nuduodama nekaltas korespondencijas ir jomis lengvučiai, nekaltai agituojama už savo kandidatus.

Girdėjau, kad organo redakcijon prisiųsta iš kelių kuopų tokie nekaltos agitacijos pranešimai; bet jie netilpo, nes redakcija laikosi tokios nuomonės: „jei balsavimas atsilieka slaptas, tai niekas (o ypač mes) neprivalo kugždėti nariams į ausį, už ką turi savo balsą atiduoti.

Tokios agitatyvės korespondencijos tilpo „Keleivyje'' (taip man rodos), „Lietuvoje'' ir kitur. Žinoma, tie laikraščiai nėra kaltintini, jiems priguli ačiu už tai, kad jie suteikia vietos musų organizacijos reikalams skelbti. Įdomu vienok, kaip tų korespondencijų autoriai ir SLA. nariai supranta visuotinąjį slaptą balsavimą? Perskaičius tokią korespondenciją, norisi atsivaizdinti kuopos susirinkimą ir balsavimus: „Nariai gavo balsavimo korteles, ir žėdnas mąsto, už ką čia savo balsą davus; balsavimas slaptas; tik ši vieno kampo šaukia vienas: „Aš balsuoju už Mikolą'', iš kito-gi kampo rėkia: „Aš balsuoju už Petrą'', „o aš už Anicetą''...'' Tai jums slaptas balsavimas.

Taigi ar ne tokią pat komediją lošia su musų slaptu balsavimu tulų kuopų korespondentai?

Broliai, ar nebutų gražu, jei mes elgtumės gražiai, rimtai, kaip susipratusiems organizacijos nariams pridera?

SLA. narys
Apysenis.

P. S. Kitame numeryje kalbėsiu apie rengimąsi prie Seimo.

Iš SLA Kuopų Nutarimų.

62 SLA. kuopa 8 vasario laikė mėnesinį susirinkimą. Suėjo visi nariai ir atėjo 3 nauji; jie prisirašė prie SLA. ir sumokėjo savo mokesttis. Svarstėme SLA. atskaitą, tilpusią 4-tame „Tėvynės'' numeryje. Ten pagarsinta, kad prie musų kuopos prisirašė naujas narys Nik. Jarudas, o pas mus tokio nario nėra. (p. N. Jarudas yra 62-ras išeilės naujas narys, prisirašęs 4-tame bertainyje; jis priklauso prie 29 kuopos, Westville, Ill. **Red.**) Meldžiame pataisyti.

Protokolų sekretoriaus adresas: M. Navickas, 604 - 17 str., Lorain, Ohio. **M. Navickas.**

---

87 kp. SLA. So. Omaha, Neb. mėnesiniame susirinkime, 15 d. vasario, svarstė klausimą sulig įvedimo pašalpos ligoje antro laipsnio, t. y. $12 į savaitę. Visa kuopa vienbalsiai pritarė, kad butų

labai geru daigtu turėti du skyrių pašalpos ligoje, nes daugiau narių rašytųsi prie apsaugos. Tą reikalą paliekam svarstyti ateinančiam seimui.

Visa kuopa vienbalsiai pritarė 16 kp. nutarimui, tilpusiam „Tėvynės'' 6-me numeryje, kad butų pagarsinta kp. raštininkų ir Centro Valdybos adresai nors sykį į tris mėnesius.

Vardan kp. **J. A. Genaitis**, rašt.

SLA. 101 kp., Paterson ,N. J., mėnesiniame susirinkime 12 d. vasario po apsvarstymui kuopos reikalų, buvo skaitytas laiškas nuo komisijos iš Brooklyno, kur kvietė atsiųsti į suvažiavimo konferenciją savo atstovą, kad sutvert apskritį New Jersey ir New Yorko valstijų. 101 kuopa tam pritarė ir išrinko delegatu L. M. Tačionį.

Sekretorius paaiškino, kad turi Centro viršininkų nominacijos blankas; kada jis padalino lakštus ir paaiškino nominavimo budą, draugai atsisakė balsuoti, sakydami, kad jie nepažįsta ypatų, kurios tinka urėdams, todel nuo nominacijos susilaikyta.

Išrinkta kuopos viršininkai: Petras Varaškevičius — pirmininku, 22 Watson str., jo pagelbininku ir organizatorium — Liud. M. Točionis, 275 River str., sekr. Navickas, 29 Franklin str., kasierium Aleks. Paliulionis, 26 Wait str., maršalka — Vincas Paulauckas, 296 River str.

Pranešimas 34-tos SLA. kuopos New Britain, Conn., nariams. Susirinkime 22 d. vasario įnešta visų nr. ir dalyvavusių tame susirinkime patvirtinta, kad **kiekvienas narys turi nors po vieną** naują narį arba daugiau prikalbinti prisirašyti prie SLA. iki ateinančiam susirinkimui.

Meldžiu, kad aplikacijas naujiems nariams išpildytumet formališkai ir aiškiai, o kurie negalėtumėt išpildyti arba neturėtumėt aplikacijų, tad meldžiu pributi į centro iždininko raštinę 26 Broad str., 15 d. kovo tarp 6-šių ir 8:30 vakare ir 14 d. tarp 2-jų ir 6-šių vakare; ten kuopos sekretorius visiems, norintiems prisirašyti prie SLA., išpildys aplikacijas ir suteiks pilnas informacijas apie SLA.

Taipgi pranešam, kad 34-os kp. mėnesinis susirinkimas bus 15 d. kovo., 1:30 val. po pietų, J. Skritulskio svetainėje; meldžiame visų narių pributi ir užsimokėti mokestis.

Su pagarba
34-tos kp. sekret.
V. Vinikaitis.

P. S. Vardai narių ir kiek kuris prikalbins prie SLA. bus pagarsinti „Tėvynėje.''

Naujų narių prisirašymas.

Prie 7-tos kuopos Pittstone prisirašė **19 naujų narių.** Organizatorius — p. Kazys Karsokas.

Prie 1 kuopos Edwardsville, Pa. **prisirašė 6 nauji nariai.**

95 kuopa, Daisy Town, Pa., prirašė 4 naujus narius.

Tos kuopos darbščiauias narys p. V. Laskevičius dabar apsigyveno Brooklyne. Girdėjome jį ketinant mokinties. Jau užsirašė į p. M. Petrrausko konservatorijos mokinių skaičių.

142 kuopa, New Haven, Conn., prirašė **6 naujus narius.**

Prie 233 kuopos, Shenandoah, Pa., prisirašė **6 nauji nariai.**

NAUJOS KUOPOS.

Miestelyje Homestead, Pa., susitvėrė nauja Susivienijimo kuopa iš 11 narių. Organizatorius — p. J. A. Muzikevičius.

South Fork, Pa., susitvėrė nauja 141 kuopa. 15 d. vasario susirinkime išrinkta valdyba: pirmininkas — Jurg. Valukas, pagelb. — M. Gabriliavičius, fin. rašt. — Anic. Duda, prot. rašt. — J. Sasnauskas, iždininkas — Jonas Sunaidonis, iždo globėjai — A. Rupeika ir P. Ravieta.

Vasario mėnesyje Susivienijimas Lietuvių Amerikoje išmokėjo 8 posmertines — $1418.75 ir $567.65c. pašalpų ligoje.

Peržvalga.

:: **Apie socializmą.** Viename pereitųjų „Tėvynės'' numerių atkartojome iš „Metropolitan'o'' redakcijos straipsnelį apie socializmą. „Lietuva'' tą straipsnelį pavadino „gabiai parašytu''. „Laisvė'' prikibo ne prie „Metropolitan'o'', nė-gi prie „Tėvynės'', kurioje tos straipsnio ištraukos patilpo, bet prie „Tėvynės'' redaktoriaus, sakydama, kad „Račkauskas pasprinkdamas iš džiaugsmo straipsnį persispausdino''. „Kova'' ir „Pirmyn'' irgi prie Račkausko kibo, o ne prie laikraščių, kur tai tilpo; ne tiek prie išreikštų straipsnyje nuomonių, kiek prie Račkausko ypatos. Jis, girdi, nuėjęs šuntakiais, esąs ignorantas ir tt. Mes, kaip ir paprastai, neatsakinėjome į tai, kas ypatiškai į mus adresuojama, tačiaus leidžiame sau kalbėti apie patį dalyką.

Paskutiniame „Kovos'' numeryje rašoma, kad „Kova'' rėmusi ir savo skaitytojus raginusi remti „Metropolitan'ą'', „bet tik tada, kada jis neklaidino skaitytojų, kada jo redaktoriai nerašė straipsnių, atmetančių pripažintus socializmo pamatus. Dabar gi jam tegalima tikėti tik tiek, kiek ir kiekvienam kitam buržuaziškam laikraščiui''. Vienog-gi „Metropolitan'e'' rašo tokie žymųs visame pasaulyje socialistai kaip franzucai Jean Jaures ir Jean Longuet, belgas Emile Vandervelde, anglas Ramsay McDonald, Austrijos vokietis Viktor Adler, vokietis Philip Scheidemann, rusas Jurgis Plechanov, italas Filippo Turati, amerikietis Morris Hillquit. Kitaip sakant, to „buržuiško'' laikraščio bendradarbių skaičiuje randame socialistų žvaigždes! Nejaugi jis paversta buržuišku delto, kad nesutinka su metoda, kurios laikosi musų socialistai, aiškindami klesų kovą?

Maminėję „Metropolitan'o'' straipsnį apie klesų kovą, talpiname Morris Hillquit'o atsakymą, tilpusį kovo mėnesio numeryje. Perskaitę žinomo publicisto atsakymą, gal ir mes suprasime, jog tarp kulturingų žmonių kova už principus ir polemika delei jų yra vedama visai ne taip, kaip pas mus. Pas mus dar neišdilo „mušeikų'' palinkimai; kur negalime pasiekti su kumščia, ten stengiames taip kolioties, kad ir skaitytojai (žinoma, kulturingesni už „rašytojus'') turėtų kaisti.

Štai Hillquit'o atsakymas:

'"Metropolitan' sausio numeryje apdovanojo savo skaitytojus editorialu, apreiškiančiu jo politikos credo. Kaip visa, kas išeina iš-po duosnios to žurnalo redaktoriaus plunksnos, taip ir šis straipsnis yra paakinąs ir indomus skaitymui. Neesmi pasiryžęs barties su autorium delei jo pažiurų. Jos priklauso jam, ir jis turi tiesą jų laikyties ir jas išreikšti. Vienintėlė straipsnio dalis, apie kurią aš norėčiau kalbėti, tai jo antgalvis — „Kaip mes suprantame socializmą?''

„Senai jau praėjo tas laikas, kada bile radikališką ar humanitarišką politikos credo buva galima be skriaudos pavadinti socializmu. Nuo tų-gi dienų, kada socializmas pirmučiausiai apsireiškė konkretiniame ir organizuotame judėjime, su nustatytais ir vienodais principais ir su aiškiai formuluotu politikos programu, išskirtinai tam judėjimui ir pritiko socializmo vardas. Mes galime nesutikti su to, kaip yra išreiškiama socialistų partijos tikslai, su jos taktika ir metoda, kaip kad galime nesutikti su katalikų bažnyčios kardinalėmis doktrinomis ir priimtomis apeigomis, bet tos musų nesutinkančios tarp savęs nuomonės tiek pat teprisideda prie socializmo, kiek ir nesutikimas delei religiškų doktrinų prisideda prie katalikybės. Socializmas yra tas, ką organizuotasis socialistų judėjimas pripažino, kaipo tokį. Bile kas kitas gali buti ir geresnis ir gudresnis, bet tai nebus socializmas...''

„...Socializmo tikslas yra visai panaikinti skurdą. Socializmas pasiulo ekonominę systemą, prie kurios visos svarbesnės šalies pramonijos šakos turi buti atimtos iš pavienių kapitalistų rankų ir pavestos visuomenei. Prie socializmo industriją valdys visi žmonės. organizuoti, kaip ir valdžia, ir ją ves ir tvarkys tam tikros atsakomosios agenturos visos nacijos naudai ir gerovei...— ...Socializmas paliks tiktai du įplaukimų šaltiniu: atlyginimas už darbą tiems, kas gali dirbti, ir užlaikymas tų, kurie yra silpni ir nesveiki. Toki systema nepripažįsta „turčių'', kaip nepripažįsta ir „vargšų, beturčių'' ir nustato vienodumo ir bendros gerovės principą.

„Socialistai nemano, kad jų idealų ir socialės teisybės įkunijimas gali remties vilčia sukelti „pas turčius gerus velyjimus ir troškimus'' atsisakyti nuo savo privilegijų visų savo są-piliečių naudai.

„Jie nelaukia darbininkų buvio pagerinimo iš „turtingųjų žmonių pasišventimo'', ir jie nėra pasiryžę laukti, iki kapitalistus apims troškimas dalinties savo gerove su žmonėmis pasiturinčiais savo broliais. Prie dabartinės biznio systemos kapitalistai, apskritai imant, medžioja ir stengiasi pagauti kiekvieną dolarį, kokį tik gali pasiekti. Jų neapeina tai, kad „žmonės, kurie atlieka darbus, negauna užtektino atlyginimo'', kaip tai mus tikrina genialis „Metropolitan'o'' redaktorius, nė-gi jie trokšta „duoti darbininkams daugiaus atlyginimo''. Kapitalistas žino, kad pakėlimas uždarbio sumažins jo paties užpelną, o prieš tai jis, kiek galėdamas, kovoja. Kapitalistų luomas (klesa) negali sugrąžinti darbininkų luomui pilną produktą darbo, pastarojo luomo pagamintojo, kad nepalietus savos gyvybės nervo, ir historijoje nėra luomo, kurs butų panašiai pasielgęs vien ačiu dorybės pajautimui. Darbininkai gali tiktai tiek laimėti, kiek jie iškovos nuo valdančiųjų luomų, ir savo socialį bei ekonominį išsigelbėjimą jie gali atsiekti tiktai kovoje su savo ponais.

„Bet kaip galima vesti ta kovą'', klausia redaktorius.

„...Darbininkai gali laimėt ne per sutartis ar maldas, nė-gi per desperatiškus aktus (nuorodoma į dynamitą, brolių McNamarų panaudotą. **„T.'' R.)** ar prievartą, nė-gi per dorus pamokslus — jie gali laimėti tiktai organizuotoje, systematiškoje, atviroje ir apšvietoje kovoje. Ir ta kova turi buti vedama politikos ir ekonomijos laukuose, ją turi vesti darbininkų luomas, kaipo luomas, surištas tvirtais visuomenės interesų ryšiais. Ta kova turi buti vedama prieš kapitalistų luomą, kaipo priešais luomą.

„Tai yra gyviausis socializmo atsišaukimas į darbininkus. Tai ir yra „klesų kovos'' doktrina, pirmučiausiai Karolio Markso suformuluota ir šiandien nėra tai vėliava „ignoruotų socialistų (kurie visai nėra socialistais)'', bet tai yra trijų milijonų organizuotųjų pasaulio socialistų didžiumos obalsis. Nors „Marksas jau senai mirė'', kaip redaktorius mums primena, vienok Markso klesų kovos teorija yra gyvesnė, negu kada-nors yra buvus.

„Iš kitos pusės redaktorius turi pilną tiesą, sakydamas, jog socialistų skelbiamoji klesų kova yra tai „kova prieš klesų privilegijas'', ir „kova už klesų panaikinimą... „Socialistai neskelbia ypatiško užpuldinėjimo ant pavienių kapitalistų. Jie net nemano, kad abelnai imant, kapitalistas, kaipo žmogus, butų geresnis ar blogesnis už darbininką, abelnai imant. **Socialistų kova nėra atkreipta į individuumus, kuriems pasitaikė sudaryti kapitalistų klesą, bet į visą systemą, kuri paskirsto žmoniją į kapitalistus ir darbininkus, turtingus ir beturčius, pirspaudėjus ir prispaustuosius.** Socializmas pašalins visas klesų privilegijas ir paskirstymus, pavers visą naciją į vieną naudingą klesą, susidedančią iš darbininkų... Bet tą galutinį socializmo idealą gali priartinti darbininkai, suorganizuoti į klesą, užtektinai inteligentiški ir užtektinai tvirti, kad galėtų paimti į savo rankas valdžią ir prašalinti kapitalistų ekonomines privilegijas — jų monopoliją ant išdirbystės įrankių. Trumpai sakant, klesų privilegijas tegali pršalinti tiktai klesų kova. Darbininkai privalo kovoti už socialę santaiką.

„Tai ir yra socialistų priimtasis „credo'', tai ir yra socialistų judėjimo pamatas...

„...Socializmas įvyks per eilę viena kitą sekančių generalių permainų politikoje ir ekonomijoje, o ne per pavienių asmenų pasišventimą ar atsižadėjimą...''

Iš to M. Hillquit'o atsakymo galėtų daug pasimokinti ir musų publicistai. Mes ypatingai atkreipiame jų atidžią į žodžius, kur sakoma, kad „socialistų kova nėra atkreipta į individuumus..., bet į visą systemą''. Pas mus kitaip dedasi. Musų laikraščiuose teoretiškų ir kritiškų straipsnių yra visai maža, užtat pilna virtinė polemikų, užsipuldinėjimų ant ypatų, pravadžiavimų, nešvarių koliojimų. Tikrai laukinių žmonių stylius ir mušeikų taktika.

Toliaus, negalime nepastebėti ir to, kad su „Metropolitan'' nuomone sulig klesų kovos supratimo ir aiškinimo visiškai sutinka toks žymus rašytojas, kaip Hillquit. O mes už tos nuomonės atkartojimą gavome ir „gražių'' epitetų ir savitos „kritikos'', iš tų žmonių, kurie, neabejojame, nėra kairesni už Hillquit'ą. Tur buti jiems rupėjo ne išaikinimas tos nuomonės, bet pasinaudojimas proga, kad mušeikų taktiką dar sykį apreiškus.

Į Hillquit'o straipsnį šiek tiek atsako „Metropolitan'o'' redaktorius. Redaktorius, sutikdamas kaslink socializmo definicijos su Hillquit'u, rašo:

„...Mes pasakėme, kad mes turime pereiti dar ilgą kelionę, iki pasieksime tokią valstybės tvarką (ty. socializmo tvarka. **„T.'' R.)** ir per visą savo gyvenimą mes dar busime toli. Mes lygiai esame užinteresuoti ir sulig to, ką socialistai galėtų nuveikti tame laiktarpyje. Socializmas reiškia mums politikos programą, bet jis taipgi reiškia ir didelę humanitarišką idėją. Mr. Hillquit kritikuoja musų pažvalgas, kaipo perdaug filantropiškas; mes gi kritikuojame organizuotąjį socializmą, kad jis visiškai neturi filantropijos pajautimų. Jis yra taip užimtas, teisatinkingumo (orthodoxy) reikalaudamas, kad užmiršta buti humanitarišku (žmonišku)...

„...Visas pasaulio progresas ėjo tiek iš valdančiųjų viršutiniųjų klesų apšvietimo, kiek ir iš žemutiniųjų klesų sukilimų...

„...Socialistiškoje visuomenėje nebus vargšų ir beturčių. Bet kas sakyti apie dabartį? Sulig musų socialistų, kaip mums matosi, yra tai, kad, nors socializmas, kaipo idealas, patraukia savęspi visus inteligentiškus žmones, vienok socialistų organizacija patraukia tiktai burelį. Ortodoksas (teisatikingasis, stačiatikis) socialistas maža tesirupina aktualėmis sąlygomis. Jis daro įspudį, buk jam tiktų, jei visa žmonių draugija išgriutų ir išnyktų pirma, negu ji bus permainyta į socialistišką draugiją...

„...Mes manome, kad ir partija, prie kurios jis (Hillquit) priklauso yra, išdalies, tokia...''

„...Atsižvelgdami valandėlei į klesų kovos klausimą, vėl surandame, kad Mr. Hillquit sutinka su mumis... Skirtumas gal buti tiktai sulig metodų. Sutinkama, kad mes norime visiškai pasiliuosuoti nuo klesų privilegijų. Mr Hillquit daleidžia, kad tas tikslas yra atsiektinas, sukeliant kovon darbo klesą priešais kapitalą, kas turėtų panaikinti kapitalistų klesą ir paliktų vieną tiktai darbininkų klesą... Tuo keliu einant, turėtų įvykti ilgos karės, laike kurių visa draugija turėtų pereiti dideles kančias. Kelias, kuriam mes prijaučiame, yra tai suartinimas turtingesnių klesų su darbininkų klesa sympatijoje ir, tokiu budu, laipsniškai prirengti kelią sutarimui ir galutinam kapitalo privilegijų prašalinimui. Gal buti, kad šis musų kelias atrodo kovojantiems socialistams silpnas, kompromisų politika. Jame nėra skambančių sakinių, garsių karės trimitų...

„...Mes esame įsitikrinę, kad politiškas ir ekonomiškas socializmo programas gali įsikunyti tiktai visai visuomenei sutikus, bet ne per kovą (imtynes, karę) klesos su klesa. Kelias prie socializmo — tai yra dvasiško apsišvietimo kelias; kovoti turi ne žmogus priešais žmogų, bet geresnė žmogaus dvasios dalis priešais blogesniąją''.

***

:: **Priespauda Rosijoje.** Švedijoje eina gandas, buk galima esą laukti Rosijos užpuolimo ant Švedijos, buk Rosija norinti ištiesti savo ranką ir užgrobti Skandinaviją. Tam gandui duoda pamatą šitie faktai, kaip rašo „Independent'':

„Rosijos valdžia nuolatos vykina savo rusinimo politiką Finlandijoje. Finlandijos valdžia likos visai pavergta. Augščiausiojo teismo tiesėjai Viborge, bandę ginti visas didžiosios kunigaikštytės teises, paimti kalėjiman. Finlandijon įvesta Rosijos bankai ir kitokios įstaigos, kas priešinga yra įstatymams, o finams draudžiama kolonizuoties Rosijoje. Finams uždrausta net savą kalbą vartoti. Dabar iš visų Finlandijos valdininkų reikalaujama, kad jie mokėtų rusiškai kalbėti, ir universitetuose rusų kalbos mokinimas bus įvestas, kaipo butinas dalykas. Sulig Filandijos įstatymų, visi valdininkai turi išlaikyti egzamenus prie Helsingforso universiteto ir turi žinoti finų ir švedų kalbas. Įvedimas trečios kalbos bus labai didele sunkenybe, ypatingai tuo atžvilgiu, kad visos tos trįs kalbos priklauso prie trijų kalbažinystės grupių. O iš rusų, kurie kaskartas daugiau valdiškų vietų užima Finlandijoje, nereikalaujama, kad mokėtų kalbėti finų ir švedų kalbomis''.

Toliaus, kalbant apie abelną priespaudą Rosijoje, privedama šitie faktai:

„Spaudos cenzura kaskartas darosi aršesnė. 1913 metų laike uždėta $70,000 bausmės ant 374 periodiškų leidinių: konfiskuota 226 laikraščių laidos, 63 redaktoriai pateko į kalėjimą, sustabdyta 20 laikraščių.

„Kursko gubernatorius užpuolė baptistų sueigų namus Belgrade ir išvaikė susirinkimą, paskelbdamas jį esant nelegališku. Kuningas protestavo, prirodinėdamas, kad jie susirinko kaipo ipažintojai valdžios pripažintos tikybos, bet gubrenatorius tvirtino, kad jiems esą valia susirinkimus laikyti, bet nevalia esą melsties. Aplink namą pastatyta policija, kad neįleidus į namus žmonių.

„Pasikėsinimas juodosios šimtinės Kijeve sudaryti naują ritualės žmogžudystės bylą nepasisekė. Jie prirodinėjo, buk krikščionių vaikas nužudyta ritualiams tikslams, tačiaus, iškasus tariamosios aukos lavoną, pasirodė kad tai buvo žydų vaikas, o krikščionių vaikas. kurs buvęs neva nužudytas, rasta gyvu''.

Kaip matome, Rosijoje dar tamsu ir tamsu.

***

:: **Savotiškas biznis.** „Laisvojoj Mintyj'' (N 46) patilpo labai laiku ir vietoje straipsnelis apie telpančius musų laikraščiuose L. Hammerlingo straipsnius „Ypatos Laisvė''. Patilpo du jo straipsniu ir „Tėvynėje'', ko labai gailimės. Padarėme tai nepermatę jog straipsnio autoriui rupi ne ypatos laisvės gynimas, bet kitkas. Supratę iš 3-čiojo straipsnio, kurio jau nebetalpinome, kame dalykas, sustabdėme tą mitraus biznierio nemokamąją reklamą, pavydale srtaipsnių apie ypatos laisvę.

Štai ką rašo „Laisvoji Mintis'':

„L. M. Hammerling koks-tai „pirmsėdis svetimų kalbų presos'' nesenai išsiuntinėjo lenkų ir lietuvių laikraščiams raštelį „Ypatos laisvė''. Neėsame priešininkais ypatos laisvei, jeigu toji skelbiama esti tinkamais argumentais; bet žydelis, kuriam rupi bravarninkų malonė, įvesdino laik raštininkus į purvyną. Paklausykite ką jis tarp kitko rašo: „Pastangos įvykdinti blaivybę, tai ne kas kitas, kaip Anglijos puritanų vartojamoji draugijinio gyvenimo priespauda. Antai sostainėję Washingtone dainininkų draugijai „Arion'' nesenai buvo uždrausta pavaišinti alum savo narius nedėldienio susirinkime. Daugelyje vietų viešieji įvairių draugijų susirinkimai ar pokyliai su šokiais priverstinai daroma „sausais'', ar visiškai uždraudžiami, jei „ne sausi''. Nors rodosi, kad vynas bei alus neprivalo tokiuose susirinkimuose turėti didelės svarbos, vienok be jų daugelis pasilinksminimų turėtų žlugti ir tokiu budu tukstančiai draugijų atsistotų griuvimo pavojuje''.

Ar-gi presa turi tiesą ginti reikalus bravarninkų ir šnapsadarių, ypačiai darbininkų presa? Ar galima ypatos laisvę remti ant svaiganmųjų gėrimų draudimo ar leidimo? Amerikiečiai tokius raštus pamatę, skaitys musų presą neturinčią pagrindų nė moralybės nė kulturos. Kas gi tikrinti gali, jog blaivybės platinimas esti pasikėsinimu ant ypatos laisvės? Jei bent bravarininkai ir koks prasila kęs pakvaišėlis. Ar-gi laisvė ženklina girtavimą, leidimą girtuokliauti namie, karčiamose, klubuose, draugijų sueigose ir tt.?

Lietuvių tauta butų gyvesnė, turtingesnė, išmintingesnė, jeigu girtuoklių nepažintų. Platinimasgi tokios laisvės, mums rodosi, tai didis tvirkinimas musų tautos, musų tautiškų draugijų, tai viešas pasmerkimas lietuvin tautos akyse apšvietos visuomenės.

Liaukimės blogus žaislus žaide. Jeigu ko-nors mums, lietuviams, reikia, tai pirmiausiai blaivų galvų. Ar-gi ne kasdien esame liudininkas netikusio elgimosi musų persigeriančių sąbrolių? Netik kalėjimai, teismai, kartuvės tai liudyja, bet ir skaičius įsteigiamų smuklių ir karčiamų. Žvilgtekr į Shenandoah ar Edwardsville, Pa., juk ten karčiama pripuola ant bent 25 ypatų, o juk ir daugiaus rasime tokių vietų, kur lietuviai susipietę. Ar ten ypatos laisvė paguodojama? Peštynės, tąsynės po policiją ir teismus, šeimynų nusialinimas, vaikai apleisti r sukužę, bene bus gerausiais liudininkais girtuokliavimų laisvės. Kur daug karčiamų, ten ir bažnyčia greitai atsiranda, o gerai žinome, kaip tiedvi įstaigi paguodoja ypatos laisvę.

Linkėtina, kad Pennsylvanijoje pereitų blaivybės įstatymai. Ažuot vargo ir nežinės bene tad greičiaus įsiviešpataus musų tarpe sumonė, gerovė ir geresnė sveikata kaip kuno taip ir proto. Teprasmenga toki užtarytojai musų reikalų, kaip minėtasai augščiaus neprašytas svečias!''

***

:: **Rašytojo likimas.** Dienraštyje „N. Y. Journal'' (25 II 1914) skaitome trumpą žinelę:

„Arthur Martin buvęs kitąsyk geru rašytoju, gaudavęs gerą atlyginimą už savo raštus, pasimirė šiandieną 10-ts-centiniame nakvynnamyje, 93 Sixth Ave., nuo širdies ligos.

„Nieko nežinoma apie Martin'o draugus ir gimines. Laike pastarųjų dviejų metų jis atlikdavo šiokius-tokius darbus prie kavinės, kurią laiko Michael Reschabers, 230 West Fouth str. Jis pasitenkindavo maistu ir gėrimu už darbą, ir kas vakarą savininkas duodavo jam šiek-tiek smulkių piningų.

„Reschabers pasakoja, kad jis pažino Martin'ą apie dvidešimts metų tam atgal. Jis lankydavo kavinę, kur tuokart tarnavo Reschabers. Jis lengvai leisdavo piningus anot Reschabers'o, ir buvo laikomas gerai uždirbančiu savo raštais rašytoju. Po tulam laikui jis dingo, ir Reschabers nieko apie jį nebegirdėjo iki trįs metai tam atgal jis užėjo pas jį ant West Fourth gatvės, visiškai nuvargęs ir apdriskęs...''

Perskaičius tą žinią, prašyte prašosi mintis, kokiame padėjime yra musų rašytojai? Koki ateitis jų laukia? Nesenai „Saulė'' paminėjo, kad musų redaktorių likimas yra apverktinas. Ištikrųjų, musų inteligentija, išėjusi iš liaudies, jei pasišvenčia plunksnai, tai daro visuomenei atnašą ne tik iš savo dvasios, minties, bet ir iš savo gyvenimo, savo ateities. Musų rašytojai dar negali gyventi iš plunksnos, nesa plunksnos darbas nėra apvertinamas taip, kaip tai reiktų. Daugelyje atsitikimų inteligentiškas rašytojo darbas yra mažiau apkainuojamas ir menkiau atlyginamas, negu šiaip darbininko (nekalbant jau apie amatninkus) darbas.

Ne vienas musų rašytojų, pravargęs visą savo amžių visuomenės dirvą beardamas, gali atsidurti, senyvesnio amžiaus sulaukęs, be darbo, be skatiko ir be pastogės. Klausimas, ar musų visuomenė rupinasi savo rašytojų likimu? Mes rupinamės įvairiausio plauko draugijomis, rupinamės bizniais, liaudies namais, laikraščių platinimu, kalbame apie apšvietą, kningynus, mokyklas ir tt. ir tt., bet niekas nesirupina, kas bus su musų žmonėmis dirbančiais tose dirvose, kuomet jie susilauks žilo plauko. Juk dauguma musų visuomenės darbininkų ir rašytojų tankiausiai taip atsiduoda visuomenės darbui, kad jų asmeniški reikalai ir gerovė pasilieka ant antro plano.

Nesenai pakelta klausimas apie įsteigimą visuomeniško ukio (Jovaro Ukio), kur musų veikėjai ir rašytojai rastų sau pastogę, kuomet jau nebegali visuomenei triusties. Rods, kalbėta beveik išskirtinai apie Jovarą, bet tai tik darbo užmazga. Ilgainiui toks ukis galėtų virsti į instituciją, kuri sušelptų musų kulturos darbininkus. Taip, tas klausimas pakeltas, už jį agitavo viena tiktai „Tėvynė'', ir viena tik „Tėvynės'' redakcija jam dirbo. Žmonėse užuojautos rasta, aukų šiek-tiek suplaukė. (Tikimės, kad p. J. Skritulskas, to komiteto iždininkas panorės paskelbti 1913 metų atskaitą). Vienok tikslo dar neatsiekta, dar yra reikalingos aukos, yra reikalinga agitacija.

Taigi kas užjuačia musų rašytojams, kas pamąsto apie jų ateitį— tegul pakelia balsą ,tegul prisideda prie jų ateities aprupinimo. Jie yra visuomenės darbininkai, tad tegul visuomenė atsimena juos.

AUKOS.

Tautos Namams.

Daktaro Vinco Kudirkos Draugystė, Cleveland, Ohio, paaukojo Tautos Namamas Vilniuje ir prisiuntė per p. S. Dauką (6405 Fleet Ave.) **$100.**

''Tėvynės'' Redakcija.

A. a. Kun. V. Dembskio biografijos išleidimui.

L. S. S. 103 kp., Tamaqua, Pa., aukoja $1.25 (prisiuntė p. V. Venskunas, 503 Union Str.). Aukotojų vardai: A. Leščinskas — 50c.; V. Venskunas — 25c.; F. Virbickas ir J. Staneika — po 15c.; J. Venskus ir Vl. Sajavičius — po 10c., viso — $1.25. **„Tėv.'' Red.**

LIETUVIAI AMERIKOJE

BENTON, ILL.

Bentone sutikime gyvena lietuvių burelis. Pareina 6 laikraščiai, yra lietuvis kunigas; parapija maišyta perpusę su lenkais. Yra prie parapijos lietuvių vaikams mokslainė.

29 d. sausio rado netol nuo lietuviškos karčiamos peršautą lietuvį Kaz. Tankelevičių. Užmušėjo dar nesurado.

Karčiamų yra 10. Jos priklauso: 3 lietuviams, 3 anglams, 2 italams ir 2 lenkams. Yra ir 3 lietuvių krautuvės. Visi, taip sakant, daro gerą biznį, nes musų žmonės eina išvieno.

Kasyklos yra dvi. Naujoje dirbama kasdiena. Senoji užgriuvo ir daug žmonių, kaip girdėti, liks be darbo. Iš kitur atvykusiam darbas sunku yra gauti.

A. Sta.

SHENANDOAH, PA.

Jau Amerikos lietuviams yra žinomas šis miestas iš tos pusės, kad vietos veiklesnieji lietuviai nenuilstančiai veikia visuomenės dirvoje. Bet gal da niekad Shenandoah'ris nebuvo atsižymėjęs savo prakilniu darbu taip, kaip kad dabar, dailės srityje; visiems gi žinia, ką reiškia dailė musų gyvenime.

Vietos lietuviai, mylintie dailę,

susijungę „Sietyno'' draugijon, trijų mėnesių laike pastatė gerb. M. Petrausko keturis muzikališkus veikalus: „Birutę,'' „Kaminkrėtį,'' „Užburtą Kuningaikštį'' ir „Faustą.'' Ir visi buvo atlikti labai gerai, ko niekad nebuvo galima tikėties iš mėgėjų. Didžiausias spėkas ir pasišventimą tam darbui padėjo p. M. Petrauskas, kuris ir savo vakacijas praleido, lavindamas musų jaunimą muzikos bei dainos srityje.

Žmonėms taip patiko visi viršminėti veikalai, kad „Sietyno'' draugija buvo priversta bent vieną atkartoti ir antru kartu.

Taigi nedėlioj, 22 d. vasario, vakare, pastatė antru kartu melodramą „Birutę,'' kurią p. Petrauskas, dabar gyvenąs New Yorke , nuvažiavo diriguoti. Prie „Birutės'' buvo pridėta ir komedija „Ekspropriatorius.'' Šiuo kartu, nors „Birutės'' pastatymas iš finansiškos pusės buvo nepergeriausias, iš artistiškos pusės atlikta daug geriau, negu pirmu sykiu. Visi artistai atliko roles, kaip privalo atlikti. Birutės rolę lošė p-lė P. Jurgeliutė (iš New Yorko). Choras dainavo gerai ir orchersta taip puikiai griežė, kad žavėte žavėjo pubiką. Šis vakaras padarė didelį įspudį ant žmonių. Ir kur gi nepadarys, jei viskas atlikta tartyum profesionališkų artistų.

Po teatro „Sietyno'' nariai parengė vakarienę, atsisveikinimui su savo mokytoju, M. Petrausku ir P. Jurgeliute. Laike vakarienės kalbėjo M. Petrauskas, K. Bubnis, P. Jurgeliutė, V. Šliakys ir A. Žymontas. Po tam choras padainavo keliatą dainų ir, ant galo, buvo šokiai.

Shenandoah'rio lietuviams didelė garbė už išauklėjimą tokios prakilnios dailės draugijos, kaip „Sietynas,'' kurioje susispietė visos geriausios spėkos; dailę mylinti vaikinai ir merginos su pamėgimu dirba scenos srityje. Ypač pagirtina, kad visos merginos yra Amerikoj gimusios, o taip indomauja savo dailės pakėlimu.

Pasitikėtina, kad ir ateityje „Sietynas'' nenustos energijos ir veiks kaip ir pirmiau, o vietos inteligentija įarems šią draugijėlę.

Shenandoah'rietė.

LORAIN, OHIO.

Darbai eina neblogiausiai. Lietuvių čia gyvena pusėtinas burelis: ženočių nedaug, ale užtat „singelių'' bus bent 30. Bėda tik, kad nėra merginų, o jei kuri atvažiuoja, tai tuoj gauna vyrą, kaip aržuolą!

Yra čia SLA. 62 kuopa, susitvėrusi 1912 m.; gana gerai gyvuoja. Be jos triusisi ir TMD. 20 kuopa Visi gyvena sutikime.

M. Navickas.

Žinios.

AMERIKOJE.

Iš Meksikos.

Vėl nauja auka. Tuo sykiu federalė valdžia pakorė Suv. Valstijų pilietį Clement'ą Vergarą, kaip anądien generolas Villa kad nušovė anglą Williamą Bentoną. Dabar Villa atsisako išduoti Benton'o kuną, todel spėjama, kad Bentono lavonas likos arba sudraskytas, arba sunaikintas.

Subankrutijęs bankas.

New York. — Minėjome, kad Henry Siegel bankas, buvęs prie jo departmento-krautuvės, subankrutijo ir nunešė biedinų žmonių sudėtų piningų $2,550,333.68. Dabar pasiuloma depozitoriams 33%.

Taip pat nesenai subankrutijo ir lietuviams gerai žinomas Bišoro bankas, kur žuvo keliosdešimts tukstančių dolarių, lietuvių sudėtų.

Ar nebutų geriau, jei žmonės savo piningus dėtų į Suv. Valstijų pačto bankus?

Dabar, kuomet žuvo žmonių piningai, daroma visokios investigacijos ir tyrinėjimai, bet ką tai gelbės, kada piningai jau yra žuvę?

Išeina iš „biznio''.

„United States Express Co.'' nebegali atlaikyti valdžios pačto daromos ekspresų kompanijoms konkurencijos siuntinių siuntinėjime (parcel post), tad, kaip praneša laikraščiai, nuspręsta pasitraukti iš biznio, nelaukiant galutino bankruto.

Už ateivystės varžymą.

Skandinavų (švedų ir norvegų) neprigulmingoji progresivė kuopa, svarstydama Burnett'o įnešimą suvaržyti ateivystę, pabriežė, jog sutinka, kad į Suv. Valstijas nereikia įleisti nemokančiųjų rašto. Mat, Skandinavijoj nėra analfabetų, o kitų ateivių kailis jiems nerupi.

Minnesotos valstijos atstovas kongrese, Managan, tvirtina, kad ateivystės suvaržymo priešus karštai paremia laivų kompanijos ir geležinkelių kompanijos.

Visuotinąjai taikai.

Boston, Mass. — Nesenai pasimirė žymus visuotinosios taikos rėmėjas, kningų leidėjas Edwin Gynn. Testamentu jis užrašė 1 mil. dolarių visuotinosios taikos idealui skelbti.

Netikrti piningai.

Iš Washington'o paskelbta, kad klastorių paleista į žmones netikros dešimtdolarinės. Ant visų paženklinta 1901 m .ir numeris „D46792035''.

New Yorko gyventojų turtingumas.

Nuo pirmos dienos kovo įėjo į veikmę naujas įstatymas mokesčių nuo įplaukimų. Pasirodo, kad New Yorke yra 63,200 žmonių, kurių įplaukimai viršija $3,000 metaims. New Yorko visų gyventojų yra 5,372,000, taigi iš 80 žmonių tiktai vienas turi įplaukimų viršiaus $3,000 metams.

Žuvo daug žmonių.

Audroms ir upgoms siaučiant 1 ir 2 d. kovo, žuvo daug žmonių. Apielinkėje New Yorko žuvo 12 žmonių; Philadelphijojo — 5; Scranton, Pa. — 4. Sniego visur priversta taip daug, kad niekas ir neatsimena tokios žiemos. Pavyzdžiui, Binghamptone ant gatvių audra nešiojo sniegą nuo 5 iki 15 pėdų augščio; Scrantone audra išlaikė vienoje bažnyčioje 3,000 žmonių per 14 valandų; gatvėse yra sniego iki 15 colių.

Žiemos vargai.

New Yorką pastaromis dienomis aplankė didelės vėtros ir pusnįs. Judėjimas visur labai sutrukdytas, sniego pilnos gatvės. Bedarbių padėjimas neapsakomai skurdus ir niekas neužsiima jų organizavimu, kad jie, kaipo suorganizuota armija galėtų pareikalauti iš miesto darbo ir pastogės. Delei užsikimšimo gatvių beveik visur sumažėjo darbai, nesa į dirtuves sunku pristatyti ir iš dirbtuvių sunku išvežti pagamintieji produktai. Sumažėjo darbai cukraunėse, popierinėse, ant dokų ir kitur.

Pačiam miestui graso ir gaisrų pavojus, nes prie dabartinio gatvių stovio ugnagesių vežimai negali pributi į gaisro vietas.

New York'as, kaip sakoma, tokiose sunkiose aplinkybėse nėra buvęs nuo 1888 m.

Tokios pat žinios ateina ir iš kitų vietų, ypatingai iš vakarų pusės. Valstijos Indiana, Ohio ir Kansas labiausiai nukentėjo.

Dabar atvažiavo į New York'ą I. W. W. vadovas Haywood'as. kurs užsiims bedarbių organizavimu.

384-ta auka.

Buenos Aires, Argentina. — George Newberry, žinomas orlaivininkas, 1 d. kovo nupuolė su savo orlaiviu, kuriame važiavo ir vienas jo draugas Jiminez Lastra; Newberry užsimušė, o Lastra likos sunkiai sužeistas. Tai jau 384-ta orlaivininkystės auka.

IŠ VISUR.

Rosijos politikos permainos.

Nuo pat 28 d. spalių, tai yra nuo tos dienos, kada prasidėjo antroji Dumos sesija, iki gruodžio pabaigai manyta, kad Duma bus paliuosuota. Manyta, kad valdžia bandysianti šaukti naują Dumą, kuri turėtų buti dar labiau konservativiška už dabartinę. Pastarųjų laikų atsitikimai, tame skaičiuje ir nenusisekusios Kijeve bylos delei tariamųjų ritualių žmogžudysčių, pertikrino valdžią, kad rusų liaudies mintis progresuoja ir pertai nauja Duma galėtų buti daug kairesnė už dabartinę.

Premjeras Kokovcevas, parodęs, jog moka ir gali vesti pirmyn reakcijos darbus, rezignavo 12 d. vasario. Jo vietą užėmė premjeras Goremykin, tas pats, kurs apskelbė pirmosios Dumos paliuosavimą.

Abelnai imant, visoje Rosijoje pradedama bruzdėti. Revoliucijinė literatura, agitacija iš vienos pusės, reakcija, persekiojimai — iš kitos. Visa tai netolimoje ateityje gali privesti prie didesnio subruzdimo.

Švedija reikalauja didesnės armijos ir laivyno.

Švedija, matydama Rosiją benaikinant visas Finlandijos laisves, pabugo, kad šiaurės meškino letena galį pasiekti ir Švediją. Ji atsimena garsius, Muravjevo (1864 m.) ištartus, žodžius: „Mes norime praryti ir sugromuliuoti finus, nes mums reikia toliaus, už jo rubežių, pasiekt''. Nesenai apie 30,000 smulkiųjų ukininkų atėjo su demonstracija į Stockholmą ir reikalavo, kad šalies apsaugo but sudrutinta pirma, negu priešas pabus. Švedijos valdžia ir liberališkas jos parliamentas, po vadovyste premjero Karl'o Albert'o Staaff'o beveik nieko toje linkmėje nedarė. Karalius Gustav V pritarė demonstrantų reikalavimams.

Ant rytojaus po tai demonstracijai atsibuvo kita, beveik taippat skaitlinga: socialistų organizacijos demonstravo priešais valdžios rumų, protestuodamas prieš ginklavimąsi ir reikalaudamos, kad valdžia stengtųsi veikti visuotinosios taikos linkmėje.

Švedai yra labiausiai apsišvietusi tauta visame pasaulyje.

Portugalijoje revoliucija.

Dabar Portugalijoje yra visuotinasis geležinkelių streikas. Sąryšyje su tuo streiku iškilo nauja revoliucija. Monarchistų buriai prisijungia prie streikuojančiųjų ir visame kame kaltina respublikos valdžią.

Ant upių išardyta geležinkelių tiltai, du traukiniu iškelta oran su dinamitu.

Vsi pasaulio skaitlinės.

Visuotinosios statistikos Biuras paskelbė 1912 m. pasaulio skolas. Pasirodo, kad viso skolų įvairios valstijos turi 42 bilijonu 960 milijonų dolarių. 100 metų tam atgal tos skolos siekė 7 bilijonų.

Žmonių pasaulyje dabar gyvena 1,900,000,000; per pastaruosius 4 metus žmonių skaičius pasididino ant 4 milijonų. Žmonių skaičius šitaip pasididina: Azija — 933,000,000; Europa — 484,000,000: Afrika — 188,000,000; visoje Amerikoje — 187,000,000; Australijoje — 57,000,000.

Pasaulio prekyba daro metinės apyvartos už $40,600,000,000. Prekybai naudojama 55,802 pasažieriniai ir pačto garlaiviai ir 47,714 garlaivių prekėms gabenti.

Geležinkelių visame pasaulyje yra 625,000 mylių. Jei juos butų galima ištiesti į vieną liniją, tai jais butų galima apsupti žemės kamuolį 25 kartus.

Mokslo auka.

Londone pasimirė garsus chirurgas profesorius Joachimtal. Jis tyrinėjo kažkokių nuodų ypatybes ir užsikrėtė nuo gyvunų, su kuriais darė tam tikrus mokslišku eksperimentus. Tas mokslo vyras atnešė žmonijai savo gyvastį!

Piliečiai streikuoja.

Valencia, Ispanija. — Miesto valdžia užkrovė naujus mokesnius ant piliečių, kurie jau ir be to yra mokesniais apkrauti. Viso miesto gyventojai apskelbė generalį streiką. Valdžia atsiuntė kareivius, ir 12 d. kovo miesto gatvėse atsibuvo tikras mušis. Daug žmonių užmušta.

LIETUVOJE.

Lenkai dvarų darbininkai Žemaitijoje.

„Viltis'' rašo, kad Telšių bei Raseinių apskričių dvarininkai pradėjo sau darbininkų gabenti iš Lenkijos. Jakubavo (netoli Kretingos Telšių ap.) dvarininkas Parčevskis parsikvietęs trejiems metams iš Radomo gubernijos 10 darbininkų šeimynų. Sulygęs jiems mokėti po 70 rub. piniga, kas metas; rugių, miežių ir avižų po 9 purus davinėti. Beto, dar po 10 pudų bulbių mėnesiui duoti ir kasdien po du gorčiu pieno, malkų kiek reikiant, druskos, daržą daržovėms sodinti ir kitų mažmožių. Už moterų darbą busią skyrium mokama. Atsidanginę žmonelės išrodo labai tamsus ir suvargę, nuskurę, vaikai suplyšusiais skarmalais apsiausti, puspliki kiai.

K. Bugos liga.

Iš Peterburgo mums rašo, kad jau keletą savaičių sunkiai serga musų kalbininkas K. Buga, kuris delei sunkios ir pavojingos ligos nesenai pervežtas į Marijos ligoninę. („L. Ž.'')

D-ras J. Basanavičius jau pasveiko.

Lietuvos dienraščiai buvo pranešę liudnas žinias apie dro J. Basanavičiaus ligą. Šiomis dienomis gavome iš jo laiškelį, kuriuo skubinamės pasidalinti su „Tėvynės'' skaitytojais.

„Vilniuje, 5/18—II d., 1914m.

„G. T.!

„Kėlęs iš sunkios ligos, kurios laiku gauta iš Tamstos du laišku, vienas nuo 5 sausio su 800 rublių, kitas nuo 12 sausio su 125 r. 26 kap., tik dabar tegaliu atsilieptі ir Komiteto vardu tarti gerbiamajam širdingą ačiu už tas Amerikos lietuvių dovanas.

„Paskelbk Amerikos lietuviams mano linkėjimą: **Lai gyvuoja Amerikos lietuviai!**

„Su tikra pagarba

Dr. J. Basanavičius''.

DARBO LAUKE.

Bedarbiai bažnyčioje.

100 bedarbių, vedamų vieno iš I. W. W. vadovų užėjo vakare į aristokratišką pirmąją presbyterijonų bažnyčią ant 5-th Ave. New Yorke. Pastoras dr. H. Doffield pasveikino juos su trumpa prakalba ir pagyrė juos, kad jie atėjo į bažnyčią, nes jos pareiga yra papenėti alkaną, aprėdyti nuogą ir priglausti bepastogį-pavargėlį. Pastoriui taip mielai kalbant, bažnyčios starosta per telefoną pašaukė policijos rezervą.

Pastoras paskui padarė kolektą tarp savo parapijiečių bedarbių naudai, ir visiems duota buvo vakarienė. Nakvoti bažnyčioje nebuvo pavelyta. Policija stovėjo nuošaliai ir į visą tą sceną nesikišo.

Miesto policija, prisibijodama, kad bedarbiai šalčio gali buti priversti jieškoti pastogės ir prieglaudos bažnyčioje, pastatė sargybas prie visų gražesniųjų miesto bažnyčių, kad kartais apiplyšęs bedarbis nedrįstų eiti pas Dievą pagalbos prašytų.

6,000 darbininkų gavo darbą.

St. Louis, Mo. — Hamilton Brown Shoe Co., nepersenai atstačiusi 5,000 savo darbininkų delei užsakymų (orderių) stokos, dabar vėl visus atgal priėmė.

Kitos dirbtuvės priėmė darban apie 1,000 žmonių.

Rengia bedarbių kelionę.

Viename Ohio valstijos miestelyje gyveno senas 60-ties metų generolas Jacob S. Kaksi, kurs 1894 m. buvo suorganizavęs bedarbių armiją ir vedė ją į Washingtoną. Dabar Suvienytose Valstijose yra bent pustrečio milijono žmonių be darbo (viename tik New Yorke yra arti 500,000 bedarbių). Jo manoma ir dabar suorganizuoti didžiausią bedarbių armiją ir eiti su ja į Washingtoną. Tos armijos reikalavimai busią tokie: valdžia privalo paimti į savo rankas geležinkelius; 2% iš įplaukų, gaunamų nuo geležinkelių, turi eiti bedarbių paramai; visi telefonai ir telegrafai turi buti valdžios rankose.

Konferencija.

New Yorke 2 d. kovo prasidėjo nacionalė konferencija bedarbės klausimui apsvarstyti. Suvažiavo apie 600 delegatų, kuriuos įgaliojo ir prisiuntė valstijų gubernatoriai, miestų tarybos, industrialės darbininkų organizacijos ir tt.

Daugelis delegatų išsireiškė už įrengimą visur municipalinių, valstijinių ir federalių darbo biurų, kas, anot jų, žymiai sureguliuotų darbo spėkų paskyrstymą visoje šalyje.

40,000 angliakasių streikuoja.

Paryžius, 25 II. — Iš 250,000 angliakasių, dirbančių pietų Francijos kasyklose, išėjo į streiką 40,000 anglekasių. Jau minėjome, jog streiko priežastis — tai valdžios pasikėsinimas susiaurinti po-žeme dirbančių darbininkų apdraudos įsttatymą.

MOTERŲ GYVENIME.

Dar viena valstija.

Trenton, N. J. — New Jersey valstijos senatas, didžiuma 14 balsų prieš 3, priėmė rezoliuciją, pagal kurią moterims turi buti pripažintos balsavimo tiesės. Jei tą rezoliuciją priims legislatura, tai ji bus paduota visų valstijos gyventojų referendumui.

Balsavo 47,529 moterįs.

Chicago, Ill. — Iš visų užsirašiusių į balsuotojų skaičių moterų balsavimuose dalyvavo tiktai trečdalis, 47,529. Toks mažas skaitlius paaiškinama tuo, kad balsavimo diena buvo labai šalta. Tarp balsuotojų buvo dvi senutės, po 90 m. amžiaus.

8-nių valandų darbo diena moterims.

Washington. — 25 d. vasario įėjo į galę senatorio La Folletto bilius apie 8-nių valandų darbo dieną moterims. Pagal to bilaus krautuvėse, įvairiuose fabrikuose, telefono ir ekspresų kompanijose moterįs neprivalo dirbti ilgiau kaip 8 valandas dienoje.

Moterų teisių klausime.

Washington, D. C. — Senate neužilgo bus svarstomas moterų balsavimo klausimas. Missouri valstijos senatorius įneša, kad butų pridėtas prie Suv. Valstijų konstitucijos priedas, jog moterįs turi tiesą balsuoti. Klausimas didžiuma 47 balsų prieš 14 priimta į posėdžių programą.

A. L. L. D. NARIŲ DOMAI.

Kai-kas iš nutarimų.

Pereitame susirinkime nutarta, kad A. L. D. D. didesnio parankumo delei turėtų savo ofisą — pastovią vietą. Tokiu ofisu tapo paskirta Dr Drangelio gyvenimo vieta, 3261 So. Halsted gatvė, Chicagoje. Podraug nutarta laikyti susirinkimai antrą subatą kiekvieno mėnesio po augščiau paduotu adresu. Taigi, sekantis A. L. D. D. mėnesinis susirinkimas įvyks 14 d. kovo mėn., 9 val. vak.

A. L. D. D. raštininkas,
Dr. K. Drangelis,
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Apskelbimas.

ADVOKATO PRANEŠIMAS.

Kurie paduodat ar esat padavę man provas už giminių smertį ar savo koliestvas prieš mainas, geležinkelius, fabrikus ir šipų kompanijas ir tt., rašydami man aprašykit kuoplačiausiai apie atsitikimą pirmutinėje gromatoje, kaip tai kaltę, laiką, vardus kompanijos, brokerių ir vietų, savo ir familijos vardus ir adresus.

Paduodant provas nereikia kanečnai mainyti gyvenimo vieta.

Visokias provas už koliestvas vedu savo vardu, taipgi kitiems advokatams padedu, apdirbti provų punktus sudinimui ir apeliacijoms.

SLA. ISTORIJA.

Bet rutuotieji tuojaus ant jo sušuko: „Žilinske, tylėk!'' ir tas žmogus nutilo. Bet trukšmui nepasibaigiant, kun. Žebris pasiprašė balso ir išgirdo tą patį rutuotųjų — tylėk. Tas vienok jo neapstabdė ir jis pasilipęs ant krasės pasakė: „Kuningai, kuningai! Jųs operacijas daryti galite, šlaunį išpjaut lengva, bet aną žeidulį kaip užgydysite? Kuningai, kuningai! blogą sėklą sėjate, blogą vaisių valysite!''

Jam taip bekalbant, rutuotieji pradėjo visu balsu rėkt ir švilpt; kun. Milukas gi prie jo priėjęs taip jį stuktelėjo, kad jis be maža ko per langą išlėkė. Kada visų akįs sužiuro į kun. Žebrį, raštininkas pasinaudodamas proga brukšt iš užstalės išėjo kningas po pažąste nešinas; iš svetainės išėjęs, kningas padavė Ambrazevičiui, o patsai sugrįžo svetainėn atgal, kur dabar ėjo riksmas del kun. Pautieniaus rinkimo seimo pirmininku. Diduma delegatų jam priešinosi delto, kad jis buvo renkamas ne pagal tiesas. Šitiems ginčams neapsistojant kun. Milukas pašaukė policiją, kuri ten jau buvo laukusi tik žodžio, bet kadangi jokių peštynių nebuvo, tai ji negalėjo maišytis.

Delegatams neatleistinai reikalaujant žinoti 29 delegatų atmetimo priežastį, kun. Kaupas tą patikrinti paskyrė komisiją iš kun. Miluko, kun. Kuro ir Pr. Burbos, kuris net delegatu nebuvo, nes mandato neturėjo.

Žinoma, toji komisija jokios priežasties negalėjo rasti nei savo rankovėse, bet visgi 5-tos Plymouth'o kuopos, 11-tos Waterburio kuopos ir 34 Bostono Vytauto Draugijos delegatus atstatė visus, 10-tos gi Philadelphijos kuopos iš penkių delegatų leido dalyvauti trims, kuomet Minnersvillės vysk. Valančiaus kningyno draugijos, kuri neturėjo tiesos nei vieno delegato siųsti, kadangi ji kun. Miluko buvo sutverta tik seimui iš senos Sus. kuopos narių, pripažino tris delegatus; Philadelphijos Gedemino klubui, kuris panašiu budu buvo sutvertas iš 10 kuopos narių, taipgi leido seime dalyvauti.

Kuningų Miluko ir Kaupo nuskriaustieji delegatai, kitiems pritariant svetainę apleido. Išėjo visi suspenduotieji delegatai ir 14 rutuotųjų, numetė savo rutas žemėn. Taigi viso iš seimo svetainės išėjo laukan 44 delegatai, tarp kurių buvo du kuningai: Žilinskas ir Žebris.

Išėję laukan delegatai ant greitųjų pasisamdė Stumpso svetainę ir ten seimą atlaikė. Seimo pirmininku aprinko K. Draugelį, raštininkais P. Mikolainį ir V. Ambrazevičių, maršalka P. Kanapinskį.

Kningų peržiurėtojais: V. Daukšį, J. Žemantaucką ir P. Kanapinską.

Spaudos komisijon: I. J. Griešių ir V. Daukšį.

Baigis su Kazakevičium buvo išrinktais nueiti pas advokatą pasiteirauti, kas daryti su draugijos tiesų laužytojais. Lėšoms tam tikslui suaukota $15.oo.

3 raštininkų areštavimas iš seimo.

Seimą atidarius, seimo raštininkas P. Mikolainis pareikalavo nuo Centro Raštininko jo kningų. Tasai, atnešęs svetainėn kningas padėjo jas ne ant stalo, prie kurio seimo komisija sėdėjo, tik ant stalelio prie sienos, ant kurio sėdėjo pypkę rukydamas šeštos Plymouth'o kuopos delegatas M. Zalieckas. Už valandos į svetainę atėjo konštabelis ir reikalavo nuo seimo kningų. „Vienybės Liet.'' leidėjas, Juozas Paukštis smagiai ant jo suriko, klausdamas, kokios jis kningos norįs. — „Ar šitos?'' klausė jis rodydamas savo užrašų kningelę iš kišeniaus išsiėmęs.

Konštabelis papurtė galvą ir sakė, kad ne, klausdamas kur yra raštininkas. Paukštis jam parodė pirštu į sėdinčius prie stalo seimo raštininkus. Konštabelis, manydamas, kad tai jie ir yra tais vyrais, kurių jam reikia, priėjo prie Mikolainio ir Ambrazevičiaus ir juos suareštavęs išsivedė. Raštininkus konštabeliui išvedus, išėjo paskui juos ir daugumas kitų delegatų.

Tarp pasilikusių svetainėje delegatų buvo ir pats kaltininkas, Centro Raštininkas A. Astramskas. Už kokios dešimts minučių konštabelis vėl atėjo į Stumpso svetainę, dabar jau su pagelbininku Aukštakalniu iš Shenandoah'rio, kuris jam reikalingą žmogų parodė.

T. Astramskas buvo suareštuotas, bet Susivienijimo kningos likosi ant stalelio po Zaliecko skvernu, kurias viena moterų pasikišusi po palerina tuojaus išnešė paslėpti.

Atsramskas, eidamas policijos stotin, galvojo, kad jam svetimame mieste neturint, kas už jį laidą užstato, be abejo, parsieis pasėdėti. Tas jį vienok nenugąsdino; kad ir sėdėti reikės jis visgi kningų nusprendė neišduoti.

Bet jo baimė buvo bereikalinga, nes nuėjus stotin pas kitus du pirmiaus areštuotuosius, tuojaus atėjo T. Paukštis, Pittstono 7 kuopos delegatas su piningais ir juos visus tris išėmė, policijos viršininkui pasakydamas, kad tuojaus ateis ir advokatas.

Policijos viršininkui ėmus Astramską kvosti, kur tos kningos yra, tas jau teisinosi, kad svetainėje kilus sumišimui jis, bijodamas, kad kningų kas nesuplėšytų, išnešė jas iš svetainės laukan ir pasiuntė kiton vieton, o kur jos tuo tarpu buvo, jis, girdi, nežinąs.

GUDRUOLIS.

Mylimasis Drauge: Siunčiu tau pačtu reikalingas medžioklei drapanas. Bet, kad tos švininės sagtys labai sunkios, tai jąs išpjausčiau, idant nereiktų brangiai mokėt už siuntimą. Tavo draugas Juozas. — P. S. Tąs sagtis rasi indėtas trinyčių kišenėje.

JIS GERIAU ŽINO.

Kuningas: — Jonuk, kelių dalykų reikia prie krikšto?

Jonukas: — Trijų, kuningėli.

Kuningas: — Netiesa: reikia tik dviejų — vandenio ir Dievo žodžio.

Jonukas: — O da reikia ir kudikio, kuningėli!

cijoms; imu provas kitų advokatų pragrajitas atnaujinimui, labiausiai prieš mainas. Jeigu greitai atsišauksit, taipgi imu provas kur sukoliečina per neapsižiurėjimą mainerio arba kitų.

Viską vedu ir pranešu savo kaštais.

Lietuviškas advokatas — adresas:

BALTRUS S. YANKAUS,
154 Nassau Str., New York, N. Y.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. **J. S. Vaškevičius.** Bereikalingai mus barate. Garsiname darbus visų tų kuopų, kurios mums apie save praneša. Nė „Tėvynė'', nė Centro personalas nepavydi tos garbės ir 7-tai kuopai, tik meldžiamieji, nenorėkit, kad mes, lyg kokios dvasios įkvėpti, žinotume ką jusų kuopa nuveikia. Rašykite mums, o mes mielu noru pažymėsime kiekvieną pažymėtiną jusų darbą SLA. labui. Jųs klausiat: „O gal 7 kp. viršininkai išrinkti nepriguli prie Susivienijimo?'' Tikrai, tokį užklausimą tegali pastatyti tiktai toks SLA. narys, kuris taip sakant, „jieško okazijų''. Rašinėkite, o tuokart galėsit pykti ir barties, jei mes ignoruosime jusų rašinėjimus, kaip kad jųs iki šiol musų vedamą „SLA. reikalų'' skyrių ignoruot.

p. **F. Buklierius.** Peržiurėsime ir jei bus galima ,sunaudosime.

p. **J. A. Genaitis.** Rašote: „pataisyti ant 15 d. vasario,'' — jau per vėlu, nes dabar užstojo kovo mėnuo. Nesuprantame, kame dalykas.

REMKIME VISUOMENĖS ĮSTIGAS.

P. T. Astramskas paaukavo Prieglaudos Namui ir Jovaro Ukiui 200 egz. kningų: 100 egz. „Apšvietos'' ir 100 egz. „Maineris ir Lėberys.''

Ar žinote, ko tos kningos yra vertos? Jei kas pardavinėtų jas pagal vertę tilpusių jose raštų, tai vargiai galėtum jas už piningus nupirkti, nes jose telpa daugybė naudingiausių žinių ir straipsnių, o ypatingai „Apšvietoje.''

1 — „APŠVIETA'' — tai mokslo ir literaturos periodinis leidinys, ejęs 1892 ir 1893 m. „Apšvietą'' redagavo žinomas amerikiečių lietuvių veikėjas d-ras Šliupas, leido-gi „Lietuvių Mokslo Draugystė Amerikoje.'' „Apšvietoje'' rasi straipsnius iš historijos, iš visuomenės mokslų, iš gamtos mokslų; rasi gražias apysakas, rasi puikias eiles, rasi gerą kritiką tuokart spausdintų musų gningų ,asi dailią ir rimtą peržvalgą anuometinio Lietuvos ir Amerikos lietuvių gyvenimo. Daug iš „Apšvietos'' pasimokinsi, daug suprasi, daug išmintingų dalykų galėsi papasakoti ir kitiems. „Apšvieton'' rašė straipsnius d-ras J. Šliupas, Gužutis-Fromas, Lingis ir kt. „Apšvietos'' kompletas susideda iš 789 puslapių spaudos ir jo **čienia yra toki: be apdarų — $1, su apdarais $1.75.**

2. — „MAINERIS IR LĖBERIS'', keturi nedėliniai pasikalbėjimai mainerio su lėberiu. Su paveikslėliais. Parašė T. Astramskas. Išleista Minersvillės Lietuvių, 1898 m., Shenandoah, Pa., 60 puslapių, **čienia — 15c.** Šitoje kningelėje autorius aprašo anglekasių darbus, gyvenimą, vargus ir troškimus. Pats buvęs per ilgus metus maineriu, gerai tą gyvenimą pažįsta. Be to kalbama daug apie lietuvystę ir darbininkų klausimą.

Neatidėliodamas, užsirašyk tas dvi kningas, nes jų tėra tik po 100 egz. Jei nepasiskubinsi, tai jų negausi, bet pasigailėsi, nes jau jų nėra jokioje kningų krautuvėje.

Jei reikalauji vienos tik **„Apšvietos''**, — prisiųsk $1.00; reikalaudamas „Apšvietos'' su apdarais — prisiųsk $1.75. Reikalaudamas abiejų kningų, siųsk $1.15 („Apšvieta'' be apdarų), o už abidvi $1.90 „Apšvieta'' su apdarais). Siųsdamas užsakymą, išpirkk Money Orderį (gali ir krasos ženkleliais) ir prisiųsk šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS,
307 W. 30-th. Street, New York, N. Y.

RAČIUNO KELIONĖ PO LIETUVĄ. LIETUVA JUDOMUOSE PAVEIKSLUOSE JAU AMERIKOJE.

Pirmu kartu Lietuvos judėjimas gyvuose paveiksluose musų historijoje. Nepamirškit ateiti ant šio perstatymo, pažvelgti į savo gimtinį kraštą, kurį apleidote. Nekartą apgailaujame musų paliktos tėvynės. Daugumas sako: „trokšta mano širdis dar kartą Lietuvą pamatyti''... Pamatę prieš savo akis vaizdą, perstatantį Lietuvoje gyvenančius musų likusius brolius ir sesutes bei senelius, pamiršim savo kartųjį kasdieninį gyvenimą ir nevienam užžibės ant veido džiaugsmo spindulys. Paveikslus rodant aš pats apie juos publikai ir aiškysiu. Paveikslus rodys gabus mašinos operatorius p. **J. M. Danielius,** kuris ilgą laiką prie to praktikavosi.

Perstatymai atsibus:

Panedėlio vakare, Kovo 9 d., New Academy Hall, 523—525 So. 4-th Str., Philadelphia. Įžanga 50, 35, 25c. ir vaikams 10c. Pradžia 8 val. vakare.

Utarninko vakare, Kovo 10, „Lithuanian Music Hall', kampas Allegheny ir Tilton Strs., Philadelphia, Pa. Įžanga 35 ir 25 c., vaikams 10c.

Seredos ir Ketvergo va., 11 ir 12 dd. Kovo, Lietuvių Centro svet., 506—510 W. Barre St., Baltimore, Md. Įžanga 50, 35, 25c. ir vaikams 10c. Pradžia 8 val. vakare.

PARSIDUODA BARBERNĖ
(BARZDASKUTYKLA).

labai puikioj lietuvių užgyventoj vietoj, už labai pigią prekę, randa pigi. Turim visokių vertelgų (biznierių) New Haven, tiktai da truksta lietuvio barzdaskučio, todel gera proga pasinaudoti. Del platesnių žinių meldžiu atsišaukti šiuo antrašu:

KAZ. A. MAKAREVIČIUS,
255 Wallace Str., New Haven, Conn.

SLA. KUOPŲ SUSIRINKIMAI.

10 kp., Philadelphia, Pa. posėdis bus 10 d. kovo (March), 1914, Laisvės Klubo salėje, vakare. Nepamirškite, kurie užvilkote mėnesinę mokestį nuo 1 sausio, užsimokėti. Visi, kurių turim adresus, gavo pranešimus, kad užsimokėtų; neturime adresų šių skolingų narių: Magdė Petrienė, Centro No 5821, Jonas Stankevičius, Centro No 19512. Skolingi nuo 1 sausio, neatsilyginę iki 10 d. kovo, busite suspenduoti ir tada „anie święty Bože nic nie pomože,'' nes žinią turite.

T. Astramskas, sekr.

Minersville, Pa., 13 kp., laikys susirinkimą 17 d. kovo, 1914, 7:30 val. vakare, svetainėje Jurgio Merkevičiaus.
Rašt. Juozas Vitkauskas.

---

40 kp., Pittsburgh, Pa., laikys savo susirinkimą nedėlioj, kovo 8 d., 1914, L. M. D. svetainėje, 142 Orr st.
Rašt. M. Jokubauskas.

---

68 kp., susirinkimai buna kas antras nedėldienis po pirmam kožno mėnesio, bet kovo (March) mėnesį bus nedėlioj, 15 d. kovo, 2-rą val. po pietų, pas V. Sucką, 112 Oxford St,. Lee Park.
V. Suckus, rašt.

Wanamie, Pa., 230 kp. laikys bertainį susirinkimą 15 d. kovo, 2-rą val. po pietų, A. Frankos svetainėje.
V. Kamarauckas.

---

70 kp. T. M. D. Wilkes Barre, Pa., laikys metinį susirinkimą 8 kovo, 1914, F. Kavaliausko salėje, 12:15 v. po pietų, prieš 35 kp. SLA. susirinkimą.
Pirm. J. J. Nienius.
Sekr. J. V. Kasperavičius.
190 Poplar St., Wilkes Barre, Pa.

---

6 kuopos SLA., Plymouth, Pa., mėnesinis susirinkimas atsibus 8 d. kovo ant 1:30 val. popietų, A. Stravinsko svetainėje. Rašt. M. Zalietskas.

---

139 kp. Kensington, Ill., susirinkimas atsibus 8 d. kovo, 1914, Strumill Bros. svetainėje, 158 E. 107 St., pradžia 2 val. po pietų. M. Bacevičius.
10544 Edbroke St., Chicago, Ill.

Pavasario Ligos

yra žinomos tuomi, kad išmeta laukan nekurios nevalumus per odą. Nuo to paeina įvairųs bjauųs išbėrimai ir visoki pučkai. Apvalykit kraują, tai atsikratysit nuo bėdos. Imkite vidurin

Severos Kraujo Valytoja

(Severa's Blood Purifier)
tai tuojaus užtėmysit geras pasekmes.
Kaina Vienas Dolieris.

Odos Skylaites

arba teip vadinami porai, privalo buti užlaikomi grynai ir ir neturi buti užkimštos, kad leidus gamtai išskirti per jas visokius kraujo nevalumus. Laikykite porus atdarus, vartodami

Severos Gydanti Odos Muila

(Severa's Medicated Skin Soap)
Tai yra muilas, kuris privalo but vartojamas įvairiausiose atsitikimuose. Patariamas kaipo geras kudikių maudymui, moterims praustis, vyrams skustis. Galvos prausimui yra tiesiog puikus.
Kaina 25 centai.

Severos Tab-Lax

Paliuosuojanti saldukai.
Smagųs vaikams
Verti patarimo suaugusiems.

Kaina 10 ir 25 centai.

Parduodama visose aptiekose, arba tiesiog pas mus, prisiuntus ju kainą.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Iš LIETUVOS (Rus.-polen.)

Prisiunčiu į Ameriką vaistus, vartojamus Lietuvoje.: 1) Trojanka (užpilt degtinėj) del pageriuimo noro valgio (apetito), 2) Nuo galvos sopėjimo, 3) Nuo kaulų gėlimo, sausgėlos (reumatizmo, 4) Nuo viduriavimo, 5) Nuo gumbo po krutine, 6) Nuo kosulio sauso ir su atsikosėjimu, 7) Nuo širdies drebėjimo nerviškų ligų (priepuolio). Prisiųskit savo antrašą ir vieną dolarį pinigų, bus persiųsti reikalaujami vaistai su apmokėta jau krasa,—Aptiekinį

san. M. ALEKSO,
Prienai, Suv. red. Russia.

PADĖKITE STATYTI TAUTOS NAMUS VILNIUJE

Aukas priima musu redakcija, arba galite siųsti tiesiog į Vilnių šiuo adresu:

LIETUVIŲ MOKSLO DRAUGIJA
(Litovskoje Naučnoje Obščestvo),
Lydos gatvelė, 7, Vilnius.
Russia-Lithuania.

V. AMBROZEVIČIUS
AGENTAS IR NOTARIJUS:

Parduodu laivakortes ant visų linijų ir geriausių expresinių laivų, mainau ir siunčiu pinigus į visas dalis svieto turiu užsistatęs randavą bond (kauciją) $25.000 del teisingumo. Užkviečiu keliaujančius ir iš kitų miestų, nes kaipo netoli nuo New Yorko givendamas, primu ir pristatau ant laivų tuomi busit apsaugoti nuo daug New Yorko nesmagumų. Teisingumą liudija tas, kad esiu sėniausiu SLA. sanariu 245 kuopos. Darau doviernastis ir parupinu rusiškus pašportus.

Kreipkitės per laiškus pas
V. AMBROZEVIČIUS
178 Ferry Street, Newark, N. Y.
Telephone 5599 M Market.

2 KATALIOGAI DYKAI!

Visų lietuviškų KNYGŲ nuo seniausios iki naujausios laidos, pilnas naujas katalogas, 80 pusl., bus prisiųstas DYKAI. MYLĖTOJAI MUZIKOS, čia gali gauti gerų muzikališkų instrumentų katalogą, įvairiausių armonikų, koncertinkų, klernetų ir t. t.

Rašant man laišką, paminėk katra KATALOGĄ prisiųsti, ar abu kartu? **Reikalingi knygų** platintojai agentai iš mažesnių miestelių, pardavineti knygas ir laiškams popieras. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS
903 W. 33rd St., CHICAGO, ILL.

PUIKI DOVANA

SU NAUJAIS METAIS, KNYGA SVEIKATOS bei naujausio mokslo ir ką reikia daryti apsirgus, taip-pat ir kur greit išsigydyti, lyglai ta knyga

"DAKTARAS"
parodo, kaip nuo ligų apsisaugoti.

ŠITOJ KNYGOJ "DAKTARAS" netik pamokina kaip ir kur nuo visokių ligų gerai išsigydyti, bet taip-pat labai gražiai, kaip tikras tėvas pamokina ir kaip nuo visokių ligų apsisaugoti.

KNYGOJ "KAKTARAS" labai daug aprašo apie vyrų ir moterų dorą bei morališką lytišką gyvenimą ir aiškiai, atvirai taip išdėstinėja, jog kitose knygose to visko negali atrasti. Šita knyga kiekvienam užaugusiam vyrui ir moterei labai reikalinga turėti, kad žinoti kaip ir ką daryti, seniems ir jauniems ir kaip laimingai gyventi. Čion viską negalima aprašyti, bet tik perskaičius knygą atrasite.

ŠITA KNYGA illiustruota puikiais moksliškais paveikslais ir apie žmogaus kuno subudavojimą su visokiomis paslaptybėmis užaugusiems žmonėms tinkama.

YPATINGAI serganti, nusilpnėję, sukliurę, pasigadinę per jaunystės klaidas ir varginami visokiomis, kaip paprastomis šviežiomis teip užsisenėjusiomis ligomis, šitoje knygoje atrasite tikrą rodą.

JEI sergi ant kokios nors ligos, tai pirmiau ne kaip kreipsies prie kokio nors gydytojaus, arba vartoši liekarstas, reikia perskaityt knygą "Daktaras", nes didelės daugybės žmonių, kurie tik perskaitė šitą knygą, išsigydė.

TODĖL, kad ta knyga dėl labo visuomenės išduota, tai kiekvienas ją apturės VISAI DOVANAI, kuris tik atsiųs keletą stampų už prisiuntimą.

REIKALAUK DAR ŠIANDIE, iškerpant šitą apgarsinimą ir adresuok teip:

The Philadelphia M. Clinic,
1117 Walnut st.,
PHILADELPHIA, PA.

TĖMYKIT VYRAI IR MOTERĮS! Kad sergi, jautiesi kokį nors nesveikumą ir reikalauji geros, teisingos pagelbos, kad trumpam laike galėtum išsigydyt, tai atsišaukie pric Profesionališko Daktaro, Ph. M. Klinikos lietuviškoj kalboj. Rašyk arba ateik.

OFISO VALANDOS KASDIEN nuo 10 iš ryto iki 4 po pietų. Nedėlioj iki 3, o utarninke ir pėtnyčioj vakare nuo 6 iki 8.

GERA PROGA.

GRAMATIKA	angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta)	$1.00
VAIKŲ DRAUGAS	arba kaip mokintis skaityt ir rašyt be mokintojo	15c.
ARITMETIKA	mokintis rokundų be mokintojo su paveikslais (apdaryta)	35c.
NAUJAS BUDAS	mokintis rašyt be mokintojo	10c.
	Viso	$1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Tėvynės" ir $1.00 per Money Order. tai gaus visas 4 kningas ant 60 c. pigiaus.

P. MIKOLAINIS, Box 62 New York, N. Y.

Ar Skaitei Kada Laikraštį "LIETUVA?"
Gal nežinai kur ją gauti?

"LIETUVA"

Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėtnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metui tik **$2.00**, pusei metų **$1.00.**

Rašyk adresu:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

ADVOKATAS
KAZIS KRAUČUNAS.

Buvęs 9 metus Skyriaus Viršininku, Inspektorium Suvienytų Valstijų Immigracijos; turi visas tiesas kaipo Attorney, Advocate, Proctor, Solicitor ir Councelor-at-Law. Veda visokius bylas (provas) visuose teismuose ir departamentų skyriuose. Gavimui patarimų kreipkitės laiškais, įdėdami krasos ženklelį atsakymui. Vedimui svarbių bylų ir reikalų pribuna ypatiškai į visas Valstijas ir miestus suiyę pareikalavimo. Adresas:

K. KRAUČUNAS Attorney-at-Law,
403 Lyon Building, Seattle, Wash.

Akis Išzagzaminuoju dykai

Pritaikant Stiklus
H. S. STONE
Akių specialistas

Valandos: Nuo 9 ryte iki 6 vakare.
Nuo 7 iki 9 vakare.
399a Broadway, arti E. str.
So. Boston, Mass.

Išvaro skausmus Reumatizmo, Padagros, strėnų dėgimo ir Neuralijos. Greitai palengvina visokius skaudėjimus raumenų ir sąnarių. Tinkamams niksterėjimas, raišumams ir žaizdoms. Greitai gydo slogas, influenzą, skaudamą gerklę ir užkietėjimą. Apsaugoja plaučius nuo sukepimo ir peršalimo, nuo spaudimo krutinės, prašalina galvos ir dantų skaudėjimą,

4—5 lašai į stiklą vandens—tinkamas gargaliavimui nesveikos gerklės. Imamas vidun (4 lašai į stiklą vandens) gelbsti viduriams nuo veržimo ir netikusio virinimo.

Tikrasai gaunama tokiuose pakeliuose, kaip kad čia parodyta.

Saugokitės pamėgdžiojimų.

25c. ir 50c. už bonką pas aptiekorius.

F. Ad. Richter & Co.
74--80 Washington str.,
New York, N. Y.

Lietuviai kreipkitės pas savąji.
Teisingiausia agentura

Laivakorčių ir pinigų siuntimo Firma, jau dvidešimts septyni metai kaip parduodame laivakortes ant expresinių ir pačtavų laivų, pagal kumpanijų prekę, ant visų linijų, kuriam kur patinka. Išvažiuojantiems parupiname pašportus per rubežių su konsulio paliudyjimu, Patarimai kuo teisingiausi ir dykai.

Siunčiam pinigus į visas dalis svieto, greitai, pigiai ir saugiai Teipgi išmainom pagal dienos kursą.

Darome visokius notarijališkus paliudyjimus ir doviernastis. Reikale kreipkitės ypatiškai arba per laišką, nes vienatinė Brooklyne lietuviška agentura

J. J. Paukštis & Co
120-124 Grand St. - - - Brooklyn, N. Y.
Telephone 2427 Greenpoint.

ALBERT G. GROBLEWSKI
Savininkas ir Fabrikantas Geriausių "Lenkiškų-Lietuviškų Vaistų".
Ypatingos Gyduoles:

Geriausia Gyduolė nuo Strėnų skaudėjimo, Deginimo krutinėje, Galvos skaudėjimo, Kataros, Užšišaldymo, Neuralgijos nuo Gerklės skaudėjimo

Mešlungo, Skausme krutineje nuo Patrukimo, Azma arba Dusulio, Štyvume sprando, Skaudejimo: Šonuose, Rankų ir Kojų

Jeigu sergate užsisenėjusiomis ligomis, nuo kurių negali pagelbėti nė daktarai, ne ligonbučiai, arba paslaptingomis ligomis, aprašykit man savo nesveikumą gerai ir aiškiai (be užslėpimo), nes čion eina netik apie tavo sveikata, bet labai tankiai ir apie tavo gyvastį. (Atsimink, jog kiekvienas garbingas daktaras užlaiko paslaptį kaip ant išpažinties. Užtai nesigėdyk ir nebijok, rašyk teisybę, o mielai suteiksiu rodą ir prisiųsiu geras gyduoles pagal tavo ligą, su nurodymu kaip reikia jas varioti, už prekę labai mažą. Reikia rašyt laiškus stačiai pas mane, pridedant visados 2 c. markę ant atsakymo, nes kitaip negausit atsakymo. Teipgi mes reikalaujame gerų agent kiekviename dideliame mieste ir jų aplinkėse. Agentai nuo Lietuviškai-Lenkiškų gyduolių gali uždirbti nuo 50 dol. iki 150 dol. ant mėnesio Uždarb duodamo kuogeriausią. Taigi rašykite reikalaudami agenturos. Kiekvienas lietuviškas štorninkas privalo užlaikyti visada mųsų puikias Lietuviškas gyduoles savo štoruose ant pardavimo, kad mųsų tautiečiai reikalaudami galėt pas kiekvieną nusipirkti ir nereikalautų išduoti pinigus dovanai kokiems nors apgavikams sote aplinkėse. Štorninkai, rašykite pareikalaudami gyduolių, nes geras uždarbys ir parduokite mųsų tyras Lietuviškas gyduoles, kurias mes gvarantuojame. Rašykite po antrašu:

ALBERTAS G. GRABLIAUCKAS
Cor. Elm. & Main St., Plymouth, Pa.

Daktaro Stankaus Sanatorium

Vienatinis Lietuvis Daktaras Philadelphijoje.
Gydo visokias ligas vyrų, moterų, vaikų ir daro operacijas.

Labai naudinga Daktariška Knyga del sergančių ir sveikų parašė daktaras Ignotas Stankus.

Dr. Ignotas Stankus, po užbaigimui reguliariško daktariško mokslo steitaviškame **Indianos Universitete,** po apturėjimui diplomos, važiavo mokintis į **New York Post Graduate Medical School and Hospital** kurie yra net didžiausia medicinos mokslaine visoje pasaulėje. Čion speciališkai mokinosi daryti visokias **operacijas** ir gydyti **pavojingas ir užkrečiamas** ligas. Teipgi, Ignotas Stankus buvo miestavu daktaru mieste Indianapolis, Ind., kur praktikavojos dienomis ir naktimis po hospitalių dispensares. Dabar jau kelintas metas kaip daktaras Ignotas Stankus užsidėjo savo locną **ligonbutį** ant puikiausios gatvės Philadelphijoje po numeriu: **1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.**

PADĖKAVONĖS UŽ ISGYDYMĄ.

Aš ANTANAS FERGIS, 1117 Brandywine St., Philadelphia, dėkavoju daktarui, savo tautiečiui Ignotui Stankui už išgydymą manes nuo taip baisios ligos, karščio, skaudėjimo galvos, jautimo šalčio su prakaitavimais. skaudėjimo vidurių ir abelno nusilpnėjimo. Steponas Baranauskis, 846 So. Eront St., Philadelphia, Pa. Per keliatą metų jaučiau negerumą gerklėje, o prieš atmainą oro net ir skausmą. Ant galo iš karto pradėjo tinti kaklas, gelti galva ir pasikėlė didis karštis. Dr. Stankus po sustabdymo karščio, padarė man operaciją savo ligonbutyje ant gerklės ir dabar jokio negerumo gerklėje nejaučiu ir esu sveikas. Franciškas Skvernavičia, 12 Reed St., Philadelphia, sako, taip daug daktarų atlankiau, bet nėvienas manes negalėjo išgydyti, kuomet atsišaukiau į Dr. Stankaus ligonbutį, likaus į trumpą laiką visiškai išgydytas. Konstantinas Mežys, 223 Reed St., Philadelphia, likos išgydytu nuo gėlimo galvos, neginrdėjimo ir tekėjimo iš ausų. Ona Kacinskienė, 2636 Madison St. ir Valerija Kacinskienė, 3252 Tilton St. Philadelphia, abidvi likos išgydytos nuo skaudėjimo galvos, nedirbimo ir užkietėjimo vidurių, skaudėjimo nugaros is po širdžia. Franciškas Szarka, 1531 Wood St., Philadelphia, Pa., turėjau ronas ant kairios kojos, kitur negalėjau išsigydyti. bet daktaras Ignotas Stankus išgydė tas ronas savo ligonbutyje į trumpą laiką. M. Belogrivecas, 52 Lanchester St., Montreal, Que., Canada, rašo taip: dėkavoju daktarui Ignotui Stankui už prisiuntimą gyduolių, katros išgydė mane nuo skaudėjimo paširdžių, skaudėjimo galvos, gėlimo nugaros, kosulio ir sunkaus kvėpavimo. Tokių padėkavonių yra šimtai ir visų čion sutalpinti yra negalima. Tos padėkavonės yra patalpintos su pavelijimu pačių pacientų, o kitos yra užlaikomos didžioj slaptybėje.

Daktaras Ignotas Stankus parašė **daktarišką knygą** apie **džiovą,** o neužilgo parašys apie visas ligas ir išleis po vardu **Knyga Medicinos.** Dabartinė ta knyga yra labai naudinga del sergančių kaip **tikrai ir teisingai gydytis, o sveikiems kaip nuo tos pavojingos ligos apsisaugoti.** Kaina tos knygos 25c. Pinigus galima prisiųsti pačtos ženklialiais (stampomis). Visuomet reik kreiptis tiesiog į **Daktaro Stankaus ligonbutį** ant šito tikro adriso. taip:

Dr. Ignatius Stankus
1210 S. Broad Street, Philadelphia, Pa.

Ofiso valandos: Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietų nuo 2 iki 4 ir vakarais nuo 7 iki 8 val, Nedėliomis nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 1 iki val. po pietų.

TĖVYNĖS SPAUSTUVĖ.

Spausdina kningas, konstitucijas, plakatus, cirkuliorius, visokias kvitas, laiškams ofišas, kopertus, tikietus, vizit-kortes ir tt.

„Tėvynės'' spaustuvė įrengta pagal naujausią sistemą, su gražiomis raidėmis ir geromis mašinoms, taip kad gali atlikti visokius spaudos darbus gerai, greitai ir nebrangiai.

Susiv. L. A. kuopos ir Draugystės, turėdamas kokius reikalus del spaudos, visados kviečiami kreiptis į S. L. A. spaustuvę, nes čia darbas bus atliktas į laiką.

Spaustuvė vakarais yra atidara nuo 7 ryto iki 8 val. vakaro. Iš kitų miestų laišku kreipenties adresuokite:

„TĖVYNĖS'' ADMINISTRACIJA,
307 WEST 30-th STREET, : : : NEW YORK, N. Y.

Redakcijos ir administracijos . Telefonas: Chelsea 5152.

FARMOS, FARMOS!

Michigan valstijoje, Didžiausioj Lietuvių kolonijoj, kur yra 210 lietuvių farmerių. Tarp tų lietuviškų farmų aš turiu ant pardavimo visokio didumo gerų farmų ir neišdirbtų laukų. Turiu su gerais budinkais, labai pigių ir brangių. Kaina nuo $9 akeris ir brangiau. Parduodu ant labai lengų išmokėjimų. Rašyk tuoj, o gausi mapą ir kningelę, aprašančią apie tas žemes ir jų kainas. Pribukite, kas norite geros ir pigios žemės, o kaip pribusite, tai aš su automobiliu apvežiosiu po musų laukus, iš kurių galėsi pasirinkti pagal savo noro. Kaip pribusi į musų stotį, tuoj telefonuok man, į mano farmą, tai aš, gavęs žinią, pribusiu ir jus pasiimsiu.

Adresuok:

ANTON KIEDIS,
Peacock, Lake County, Michigan.

J. SKRITULSKAS
:-: NOTARIJUS IR AGENTAS :-:

Užlaikau geriausius gėrimus ir cigarus. Parduodu laivakortes ant isų linijų, ku tik kuris norės ir ant geriausių ir greičiausių laivų. Siunčiu pinigus į visas dalis svieto greitai ir pigiai. Išmainau visokių žemių pinigus ant amerikoniškų. Darau doviernastis, pavedimus dalių ir atlieku visokius reikalus su Maskolijos valdžia. Užlaikau svetainę mitingams ir veselijoms. Iš tolesni miest meldžiu atsišaukti per laiškus ant žemiaus paduoto adreso:

JOHN SKRITULSKAS
26 Broad Street New Britain, Conn.
Telephone No. 550

PIRMOS KLESOS POTOGRAFISTAS
IMPERIAL PHOTO STUDIO
395 Eighth Avenue, tarp 29-tos ir 30-tos gatvi , New York, N. Y.
Atnaujina ir padidtna senus paveikslus.
Ant pirmų labų. Atdara nedeliomis.

Lietuviszka Aparatu Dirbtuve.

Guodotinoms tautiškoms ir bažnytinėms draugystėms išdirba: Karunas, Amerikoniškas vėliavas, šarpas, juostas, ženklelius, kepures ir maršalkoms parėdus, teipgi visus bažnytinius aprėdalus. Norėdamos guodotinos Draugystės arba guodotini kunigai, jog jųsų darbas butų gerai atliktas, paveskite jį tikrai lietuvei.

T. Andruszewicz
1421 Division St. Chicago, Ill.
netoli Milwaukee Ave.

A. GROCHOWSKI & Co.

LIETUVIŠKAS NAMAS BANKINIS

AGENTURA LAIVAKORČIŲ **L. W. SCHWENK** IR GELŽKELIO TIKIETŲ
SAVININKAS

VIENU DOLARU gali pradėti taupinimą MUSŲ BANKE ir gausi bankinę kningutą kuri su laiku atneš procentą.

JEIGU NORI siųsti pinigus į krajų skubiai ir saugiai, kreipkis į MUSŲ BANKĄ, o liksi užganėdintas.

JEIGU NORI siųsti laivakortę į krajų, ar pats manai grįžti lietuvon, pirmiausiai kreipkis į MUSŲ BANKĄ, o kiekviename reikale suteiksime sąžinišką patarimą. Keliaujantiems į Lietuvą parupinam nuo Konsulio pašportą.

JEIGU NORI atlikti kokį pininginį reikalą Krajuje, arba nori padaryti daviernastį, pardavimo ir pirkimo aktą, kreipkis į MUSŲ BANKĄ, o atliksime kuogeriausiai.

SUDĖTA KAUCIJA $100,000.00

Visuose reikaluose kreipkitės į Musų Banką adresuodami šiteip:

A. GROCHOWKI & CO.
Cor. Bedford Ave & Grand st., Brooklyn, N. Y.